



Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

STRATEGICKÝ PLÁN ROZVOJE OBCE BYSTŘEC



NA OBDOBÍ 2020 - 2026



**Vypracoval: Dobrovolný svazek obcí Mikroregion Severo-Lanškrounsko –
odborný garant Mgr. Milena Vališová**

Červen 2018 – březen 2020



Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

V rámci Operačního programu Zaměstnanost uspěl Dobrovolný svazek obcí Mikroregion Severo-Lanškrounsko s dotačním projektem **„Zlepšení strategického plánování a profesionalizace veřejné správy v DSO Mikroregion Severo-Lanškrounsko“** (reg. č. CZ.03.4.74/0.0/0.0/16_058/0007447). **Tento projekt je spolufinancován Evropskou unií z Evropského sociálního fondu.**

Projekt se zaměřuje zejména na zlepšení úrovně kvality strategického plánování v obcích mikroregionu. Kvalitní strategické plánování může významně pomoci v běžném provozu úřadů a rozhodování zastupitelstev prostřednictvím kvalitních rozvojových dokumentů zpracovaných pro území obce. Jedná se o strategické plány rozvoje jednotlivých členských obcí mikroregionu a v návaznosti na jejich vytvoření, respektive aktualizaci také doplnění stávajícího rozvojového plánu svazku. Tyto dokumenty mohou při správné praxi zefektivnit vynakládání veřejných prostředků na investice v obcích a racionalizovat dlouhodobé plánování, zejména v oblasti investic.

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Zákon obce vymezuje principem územním, občanským a právním. Smíšený model veřejné správy, který je v České republice využíván, v praxi znamená, že na úrovni obcí je vykonávána jak státní moc v přenesené působnosti, tak také samospráva.

Na základě samostatné působnosti každá obec v České republice disponuje vlastním majetkem, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese veškerou odpovědnost, která z těchto vztahů vyplývá. Dále v rámci své samostatné působnosti mají obce napomáhat implementaci regionální politiky, zejména pak vytvářením podmínek pro hospodářský, sociální a kulturní rozvoj svého obvodu. Tuto povinnost obcím v České republice ukládá zákon č. 128/2000 Sb., o obcích.

Rozvoj a prosperita každé obce se odvíjí především od toho, zda a jak je místní zastupitelstvo schopno analyzovat problémy a rozhodovat s uvážením všech rizik v dlouhodobém časovém horizontu. Tyto činnosti mohou být usnadněny využitím koncepčních dokumentů, jakými jsou strategický plán rozvoje obce či program rozvoje obce, které v delším časovém horizontu vytyčují základní rozvojovou strategii dané obce. Důvodem zpracování strategického plánu je především ekonomický zájem obce – přiblíží možnosti získávání dotací nejrozumnějšího druhu a lépe diferencuje rozpočtové možnosti obce. Sekundárním jevem rozvojového plánu je pak důkladná analýza stavu, utřídění priorit a návrhy řešení, což v uceleném pohledu vytvoří jasný koncepční materiál do budoucnosti.

Naplnění stanovených rozvojových koncepcí předpokládá efektivní využívání finančních prostředků, jimiž daná obec disponuje. Z tohoto důvodu je pro obce vhodné střednědobé plánování rozpočtových příjmů a výdajů, např. s využitím rozpočtového výhledu, který vypovídá o budoucích potřebách obce a zdrojích jejich krytí.

SCHVALOVACÍ DOLOŽKA

Strategický plán rozvoje obce schválilo v souladu s ust. § 84, odst. 2, písm. a), zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), v platném znění zastupitelstvo obce.

Datum schválení: 11. 3. 2020

Číslo usnesení: 3.1.

Obsah

I.	ANALYTICKÁ ČÁST	7
1.	Analýza obce	7
1.1.	Charakteristika obce	7
1.1.1.	Území.....	7
1.1.1.1	Poloha	7
1.1.1.2	Historické souvislosti	7
1.2.	Obyvatelstvo.....	10
1.2.1	Demografická situace	10
1.2.2	Sociální situace	15
1.2.3	Spolková činnost.....	16
1.3.	Hospodářství.....	17
1.3.1	Ekonomická situace	17
1.3.2	Trh práce.....	19
1.3.3	Cestovní ruch	21
1.3.3.1	Ubytovací zařízení	21
1.3.3.2	Infrastruktura pro cestovní ruch.....	22
1.4.	Infrastruktura	22
1.4.1	Technická infrastruktura.....	22
1.4.1.1	Zásobování vodou	22
1.4.1.2	Kanalizace	23
1.4.1.3	Zásobování elektrickou energií	23
1.4.1.4	Plynofikace	24
1.4.1.5	Veřejné osvětlení	24
1.4.1.6	Nakládání s odpady.....	24
1.4.2	Dopravní infrastruktura	24
1.4.2.1	Místní komunikace.....	25
1.4.2.2	Komunikace pro pěší	26
1.4.2.3	Statická doprava.....	26
1.4.3	Dopravní obslužnost	26
1.4.3.1	Železniční doprava.....	26
1.4.3.2	Autobusová doprava	27
1.5.	Vybavenost.....	27
1.5.1	Bydlení.....	27

1.5.2	Školství a vzdělávání	27
1.5.3	Zdravotnictví	28
1.5.4	Sociální péče.....	28
1.5.5	Kultura	28
1.5.6	Sport a volnočasové aktivity.....	29
1.6.	Životní prostředí.....	30
1.6.1	Geologie a geomorfologie	30
1.6.2	Klima a vodstvo.....	30
1.6.3	Zemědělství a lesnictví	31
1.6.4	Jakost a zdroje vod	32
1.6.5	Protipovodňová opatření.....	32
1.6.6	Nerostné bohatství	33
1.6.7	Ochrana ovzduší	34
1.6.8	Ochrana přírody	34
1.6.9	Veřejná zeleň	35
1.6.10	Ekologická stabilita krajiny	35
1.6.11	Staré ekologické zátěže	35
1.7.	Správa obce	36
1.7.1	Obecní úřad a kompetence obce	36
1.7.2	Hospodaření - majetek obce	36
1.7.3	Bezpečnost.....	37
1.7.4	Vnější vztahy a vazby obce	38
2.	Vazba mezi analytickou a návrhovou částí	39
3.	SWOT analýza.....	41
II.	NÁVRHOVÁ ČÁST.....	46
1.	Vize.....	46
2.	Prioritní oblasti rozvoje	46
3.	Strategické cíle, opatření, aktivity	48
III.	IMPLEMENTAČNÍ ČÁST.....	52
1.	Akční plán.....	52
2.	Implementace.....	52
IV.	MONITORING A HODNOCENÍ REALIZACE STRATEGIE.....	53
V.	PŘÍLOHY.....	53
VI.	ZDROJE	54

Tabulka 1 Přehled podnikatelských subjektů v obci Bystřec podle právní formy k 31. 12. 2017	18
Tabulka 2 Přehled podnikatelských subjektů v obci Bystřec podle převažující činnosti k 31. 12. 2017	19
Tabulka 3 Podíl nezaměstnaných osob v okrese Ústí nad Orlicí (2014 – 2017).....	20
Tabulka 4 Podíl nezaměstnaných osob v obci Bystřec (2015 – 2018).....	20
Tabulka 5 Napojení obce na důležité silniční tahy	25
Tabulka 6 Druhy pozemků v obci Bystřec v letech 2017, 2010 a 1993.....	32
Graf 1 Vývoj počtu obyvatel v obci Bystřec v letech 1890 - 2017	11
Graf 2 Vývoj počtu obyvatel v obci Bystřec v letech 2007 - 2017	11
Graf 3 Pohyb obyvatel (živě narození a zemřelí) v obci Bystřec v letech 2007 - 2017.....	12
Graf 4 Pohyb obyvatel (přistěhovalí / vystěhovalí) v obci Bystřec v letech 2007 - 2017	12
Graf 5 Celkový přírůstek / úbytek obyvatel v obci Bystřec v letech 2007 – 2017	13
Graf 6 Věková struktura obyvatel v obci Bystřec v letech 2007 - 2017	13
Graf 7 Vývoj podílu základních věkových skupin na celkovém počtu obyvatel obce Bystřec v letech 2007 a 2017.....	14
Graf 8 Vzdělanostní struktura v obci Bystřec (r. 2011)	15
Graf 9 Podíl národnostních skupin v obci Bystřec (r. 2011).....	15
Graf 10 Zastoupení pozemků v k. ú. Bystřec	32
Graf 11 Schválený rozpočet obce Bystřec na roky 2013 - 2017	37
Obrázek 1 Vymezení katastrálního území obce Bystřec.....	7
Obrázek 2 Mapa stabilního katastru (mapování 1824 – 1843)	10
Obrázek 3 Podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu v obcích s rozšířenou působností Pardubického kraje k 30. 6. 2018.....	19
Obrázek 4 Mapa vodních zdrojů a jejich ochranných pásem.....	23
Obrázek 5 Mapa klimatických oblastí.....	30
Obrázek 6 Porovnání ortofotomapa 50. léta a aktuální	31
Obrázek 7 Vodní toky na území obce Bystřec	33
Obrázek 8 Mapa dobývacích prostor a chráněných ložiskových území	33
Obrázek 9 Vymezení Evropsky významné lokality	34
Obrázek 10 Přejít z analytickou a návrhovou částí.....	39

I. ANALYTICKÁ ČÁST

1. Analýza obce

1.1. Charakteristika obce

1.1.1. Území

1.1.1.1 Poloha

Obec Bystřec leží v podhůří Orlických hor v severovýchodní části Pardubického kraje v okrese Ústí nad Orlicí, 3 km jihovýchodně od Jablonného nad Orlicí a 20 km severovýchodně od okresního města Ústí nad Orlicí. Místní krajina oplývá rozmanitým terénem. Území obce se pohybuje v nadmořské výšce od 400 m. n. m. do 700 m. n. m. Dominantní jsou pro obec dvě zaříznutá údolí Bystřeckého potoka a údolí Tisovského potoka.



Obrázek 1 Vymezení katastrálního území obce Bystřec

1.1.1.2 Historické souvislosti

Obec vznikla v polovině 13. století v souvislosti s rozsáhlou kolonizací Lanškrounsko – Lanšperského panství v pohraničních hvozdech, prováděnou na popud krále Přemysla Otakara II. Oldřichem z Drnholce a Heřmanem z Ostěchu.

Poprvé se Bystřec v písemných pramenech prokazatelně připomíná v roce 1304. Tehdy ji s celým panstvím český král Václav II. daroval cisterciáckému klášteru na Zbraslavi.

V listině, jíž Václav II. tento akt stvrzoval, se ve výčtu obcí na panství dvakrát za sebou objevuje jméno Waltersdorff. První je tehdejší označení pro Bystřec, druhé upomíná na sousední osadu Bystříček.

Doba na začátku 14. století nebyla pro Čechy nikterak příznivá. Po zavraždění českého krále Václava III. se země propadla do krize, státní aparát téměř přestal fungovat. Jak se tehdy žilo v Lanškrouně a okolních obcích, zaznamenal ve své kronice zbraslavský opat Petr Žitavský: „Všichni sousedé těch zbraslavských majetků je drancovali, utiskovali a denně tam páchali nejhorší ohavnosti. Nikdy nebylo dne, v němž měli chudáci pokoj od loupeží. Neboť všichni rytíři jakkoli nepatrní vykonávali na našich chudých zuřivou krutovládu.“

Zmiňovaní sousedé byli drobní šlechtici z okolních panství, z nichž příležitost udělala zločince. Patřili mezi ně rytíři ze Žampachu, Štítů, Letohradu, Brandýsa a další. Po nástupu Karla IV. na český trůn nastaly blaženější časy a usedlíci se mohli vrátit k pokojnému obdělávání svých polí. Roku 1358 získalo zdejší kraj litomyšlské biskupství. Někdy po roce 1371 Bystřec pravděpodobně připadla augustiniánskému klášteru v Lanškrouně a jako klášterní majetek byla v letech 1402 – 1407 postoupena do zástavy Janovi z Brandýsa. V roce 1437 je jako zástavní majitel uváděn Jan z Vyhnanic.

Název vsi Waltersdorff je zřejmě odvozen od jména jejího lokátora Waltra a snad on nebo zbraslavská či lanškrounská klášterní vrchnost postavila ve vsi věžovou tvrz, jejíž okrouhlé tvrziště obklopené vodním příkopem se v centru obce zachovalo dodnes. Na ní asi sídlili ještě i zástavní držitelé obce.

V roce 1421 lanškrounský klášter vyplenili husité, řeholníci prchli na Moravu a později si založili nový klášter v Olomouci. Ve víru husitské revoluce zaniklo i biskupství v Litomyšli. Jeho majetky, stejně jako državy lanškrounských augustiniánů, zabrali husitští hejtmané a další světská šlechta. Touto dobou se zřejmě z Bystřece stalo prakticky samostatné panství, o jehož držitelích ovšem nic nevíme. Po utichnutí husitské revoluce a konsolidaci politické situace v zemi získal právo na držení lanškrounského panství včetně Bystřece rod Kostků z Postupic. Tím Bystřec opět splynula s lanškrounským panstvím (stalo se tak pravděpodobně r. 1453, kdy se Zdeněk Kostka ujal Jablonného a okolních osad). Někdy v průběhu 15. století zanikla Bystřecká tvrz.

Od roku 1507 ves drží Pernštejnové, kteří lanškrounské dominium v roce 1588 prodávají bohatému vladykovi z Litoměřicka Adamovi Hrzánovi z Harrasova. Ten v obci roku 1599 založil poplužní dvůr s mlýnem. Nevynášel však podle vrchnostenských představ, a tak byl po třiceti letech existence rozdělen a prodán poddaným (dnešní domy čp. 90, 92 a 181). Adamův syn Zdeslav panství roku 1622 prodal hluboko pod cenou, za necelých 11 milionů míšeňských grošů, Karlovi z Liechtensteina, čímž se vyhnul hrozbě konfiskace majetku pro účast jeho rodu na povstání proti králi na začátku třicetileté války v letech 1618 - 1620. Liechtensteinům pak Lanškrounsko zůstalo až do konce feudální éry.

Se vznikem každé větší osady ve vírou prodchnutém středověku nepochybně souviselo i založení kostela a místní církve. Bystřeckým věřícím po několik století sloužil farář z Jablonného nad Orlicí. Jablonská fara však v husitských válkách osiřela, a tak Bystřec připadla do správy faráře v Ústí nad Orlicí. V dobách katolické reformace (r. 1663) byla obnovena fara v Jablonném a v Bystřeci vznikla lokálie, povýšená v roce 1788 na samostatnou faru. Od té doby se zde vystřídalo 19 farářů. Zpočátku bydleli v dřevěné faře, kterou pro značnou zchátralost nahradila nová zděná budova postavená v letech 1799 – 1800 nákladem 836 zlatých. Dílem ji zaplatila církev, dílem místní obec.

Ideální kulturní vyspělost každé obce určuje také škola. V Bystřeci je poprvé připomínána v roce 1699 jako filiální škola jablonské farnosti. Nejstarší školní budova, stojící na místě dnešního stavení čp. 95, se v ničem nelišila od ostatních chalup. Časem ale sešla, a tak v roce 1794 byla na náklady vrchnosti postavena nová přízemní budova čp. 89. Byla již zděná, s učebnou a bytem učitele. V 19. století počet dětí v obci značně vzrostl, pročež se muselo provizorně učit i v domech čp. 1, 92, 181 a 203. Tak se učilo až do 80. let, kdy v letech 1886 – 87 vybudoval stavitel Alois Petřík z Letohradu současnou patrovou školní budovu nákladem 8238 zl. Učitelský plat nikdy nebyl příliš štědrý, proto všichni bystřečtí učitelé působili také jako varhaníci, vedoucí chrámového kůru a obecní písaři.

Lidé v obci se jako všude jinde živili hlavně zemědělstvím. Zdejší chudá půda a klima však nikdy nepřály velkým úrodám. V popisu Lanškrounska ze 17. století se dokonce uvádí, že vsi Čenkovice, Bystřec, Výprachtice a Heřmanice byly snad nejubožejší sídliště na celém panství, vysoká poloha a nedostatek komunikací bránily ve styku s okolím, kamenitou půdu na nepřístupných stráních bylo nutné „hákovati a motykou pracně obdělávati“, aby zajistila alespoň holé živobytí. Nebylo ani výjimkou, že rodinu její pole neuživilo. Proto se v chalupách rozvíjela i řada řemesel (byli zde kováři, koláři, zedníci, truhláři, bednáři, sedláři, ševci, krejčí atd.), v obci fungovalo také několik malých kamenolomů a tři mlýny. Navzdory těžkému živobytí se Bystřec rozrůstala. V polovině devatenáctého století dosáhla nejvyššího počtu obyvatel. Žilo zde více jak 1600 lidí. Pak jejich počty klesají v souvislosti s odchodem řady usedlíků za lepším výdělkem v německých a rakouských továrnách. V roce 1900 tak měla Bystřec 1453 obyvatel. Na samém konci 19. století se výrazně zlepšilo spojení obce s okolními sídly, když staré úzké křivolaké cesty postupně nahradily silnice.

Začátkem dvacátého století se Bystřec zapojila do všeobecného trendu zakládání všemožných hospodářských, chovatelských a mlékárenských spolků a družstev pomáhajících rolníkům v odbytu jejich produktů a získávání větších výnosů. V roce 1899 tu vznikla také „Kampelička“, tedy spořitelní družstvo. Takovéto svépomocné venkovské spořitelny byly velmi oblíbené, vznikly v mnoha obcích jako jednoduchá možnost zhodnocení úspor rolníků a získávání levných úvěrů.

Vznik Československé republiky v říjnu 1918 přinesl nejen úlevu nad koncem světové války (jejíž 42 obětí z řad bystřeckých obyvatel připomíná od r. 1921 pomník u kostela), ale také novou dynamiku rozvoje. V historii obce je významný rok 1924, kdy do té doby užívaný název Bystrc byl kvůli velkému množství Bystrců v republice změněn na dnešní Bystřec.

V roce 1926 si sbor dobrovolných hasičů, fungující v obci od roku 1881, postavil na návsi hasičskou zbrojnici (zbořena r. 1987; její funkci však již od roku 1960 plnila nová velká budova modernizovaná a rozšířena do dnešní podoby v letech 1988 - 89). Zásadní pro život místních byla také elektrifikace obce v roce 1929.

Konec třicátých let pro Bystřec znamenal zábor do Velkoněmecké říše a následné útrapy druhé světové války, které řada místních zaplatila životem. Bystřečtí se totiž od začátku netajili nechutí žít pod nadvládou A. Hitlera, protože německá tajná policie dění v obci po celou válku velmi bedlivě sledovala. Byť v dřívějších dobách ve zdejším kraji žilo více Němců než Čechů, v Bystřeci po většinu její existence jednoznačně převládali obyvatelé české řeči, a tak její utěšený vývoj neparalyzovaly národnostní třenice mezi usedlíky a zásadně ji neovlivnil ani odsun německého obyvatelstva po 2. světové válce, jak se tomu stalo v jiných obcích na Lanškrounsku (i tady však odliv obyvatelstva nastal odchodem lidí za lepším na uvolněná místa v Lanškrouně a úrodnějších oblastech regionu; asi 300 lidí se tehdy odstěhovalo do Lanškrouna, Třešňovce, Žichlíčku, Damníkova aj.).

Ani v nejnovější historii Bystřečtí neztratili krok s moderním způsobem života. Od roku 1958 má obec vlastní velkou budovu obecního úřadu a zdravotnické středisko. V letech 1964 – 65 bylo tvrziště s vodním příkopem uprostřed obce upraveno na požární nádrž sloužící též jako koupaliště, na místě tvrze vznikl taneční parket. V 70. letech na severním okraji obce vyrostlo nové sídliště s bezmála 60 domy (samostatnými i řadovými), nejmenší obyvatelé obce dostali v roce 1975 novou mateřskou školu, v tomtéž roce proběhla generální rekonstrukce základní školy, jež budově vtiskla současnou podobu. S 21. stoletím začala další rozsáhlá výstavba na novém sídlišti (21 domů), obec byla plynofikována.

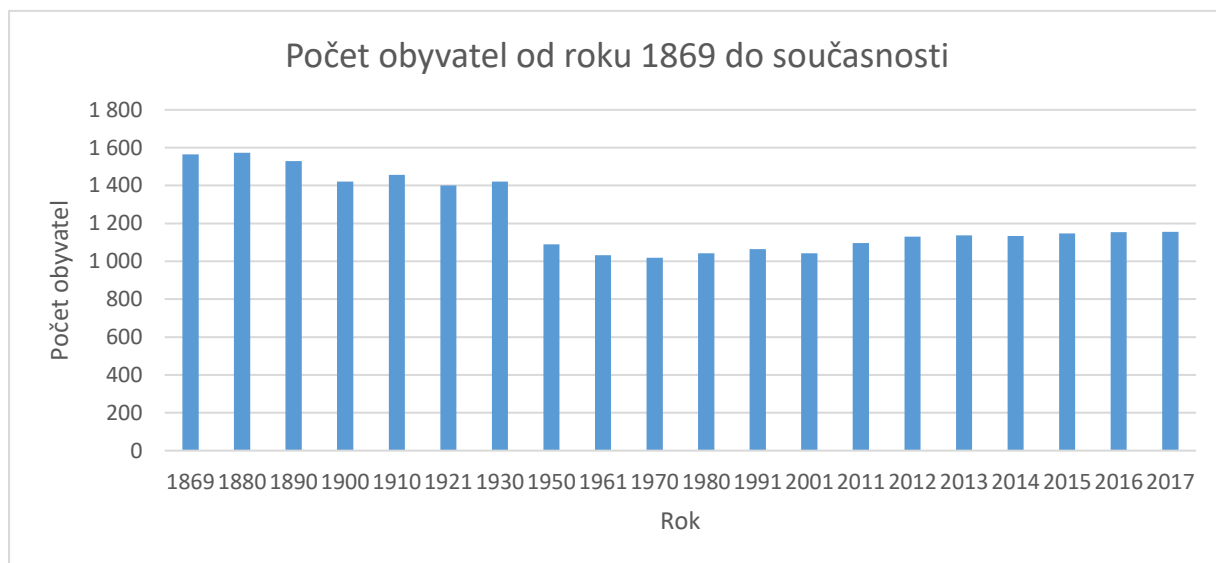
1.2. Obyvatelstvo

1.2.1 Demografická situace



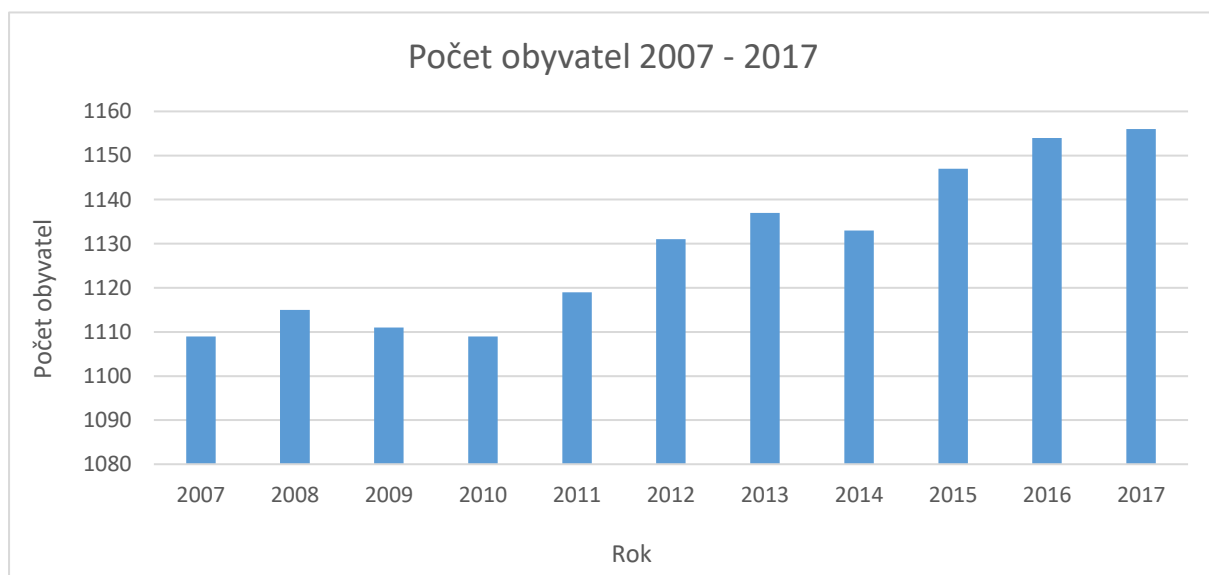
Obrázek 2 Mapa stabilního katastru (mapování 1824 – 1843)

K 31. 12. 2017 žilo v obci Bystřec 1156 obyvatel. Ze známých statistických dat žilo v obci nejvíce obyvatel v roce 1880 (1573). Obec zásadně neovlivnil ani odsun německého obyvatelstva po 2. světové válce, jak se tomu stalo v jiných obcích na Lanškrounsku, ale i tady, jak již bylo uvedeno výše, nastal odliv obyvatelstva, a to odchodem lidí za lepším na uvolněná místa v Lanškrouně a úrodnějších oblastech regionu; asi 300 lidí se tehdy odstěhovalo do Lanškrouna, Třešňovce, Žichlíčku, Damníkova aj. Klesající tendence pokračovala až do roku 1970, kdy měla obec nejméně obyvatel, a to 1018. Od tohoto roku je tendence opět stoupající. Vývoj počtu obyvatel v letech 1890 – 2017 znázorňuje následující graf:



Graf 1 Vývoj počtu obyvatel v obci Bystřec v letech 1890 - 2017

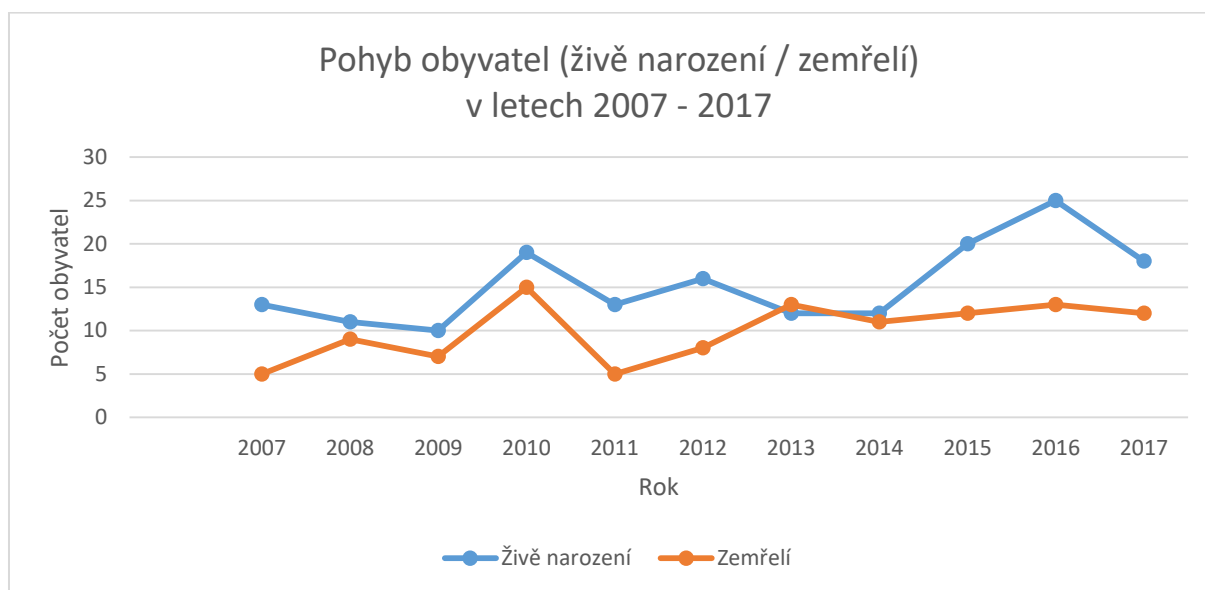
Od roku 2007 do roku 2017 docházelo k pravidelnému střídání odlivu a přílivu počtu obyvatel. Nejméně obyvatel měla obec v roce 2010 (1109 obyvatel), od tohoto roku s výjimkou roku 2014 počet obyvatel roste (v roce 2017 zde žilo 1156 obyvatel).



Graf 2 Vývoj počtu obyvatel v obci Bystřec v letech 2007 - 2017

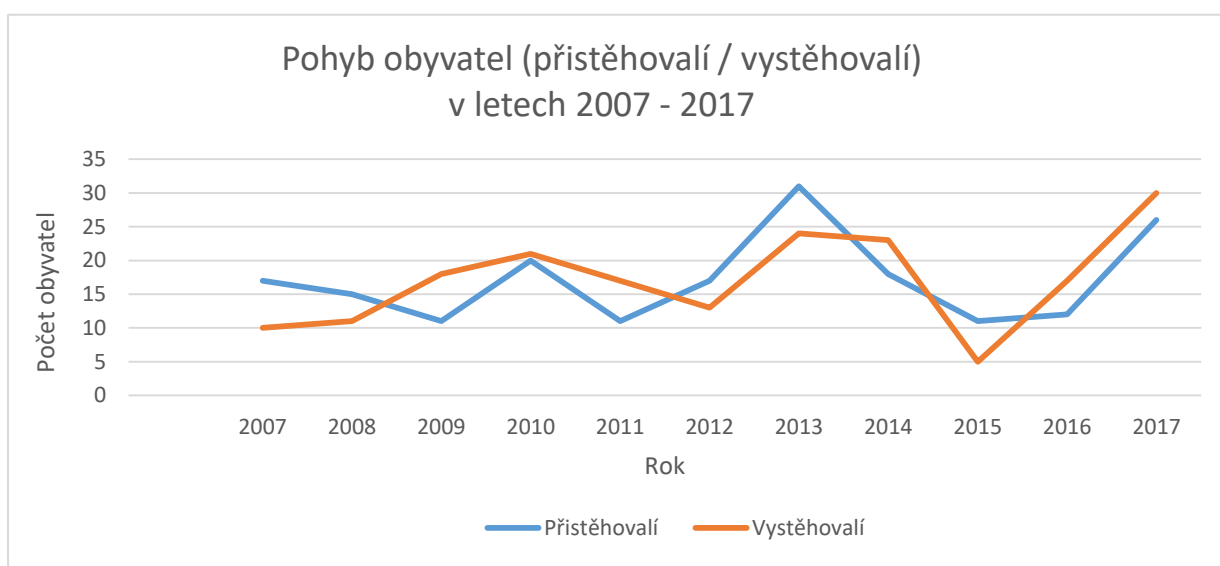
V roce 2017 byl průměrný věk obyvatel obce 39,4 let. Průměrný věk obyvatel má vzrůstající tendenci. V roce 2007 byl průměrný věk v obci 37,9 let. Za posledních deset let se zvýšil průměrný věk o 4 %.

V obci Bystřec se v letech 2007-2017 narodilo celkem 169 dětí. Nejvíce dětí se narodilo v roce 2016 (25) a nejméně v roce 2009 (10). Ve stejném období zemřelo v obci 110 obyvatel. Celkový stav pohybu obyvatel (živě narození / zemřelí) za období 2007 - 2017 je tedy plus 59 obyvatel.



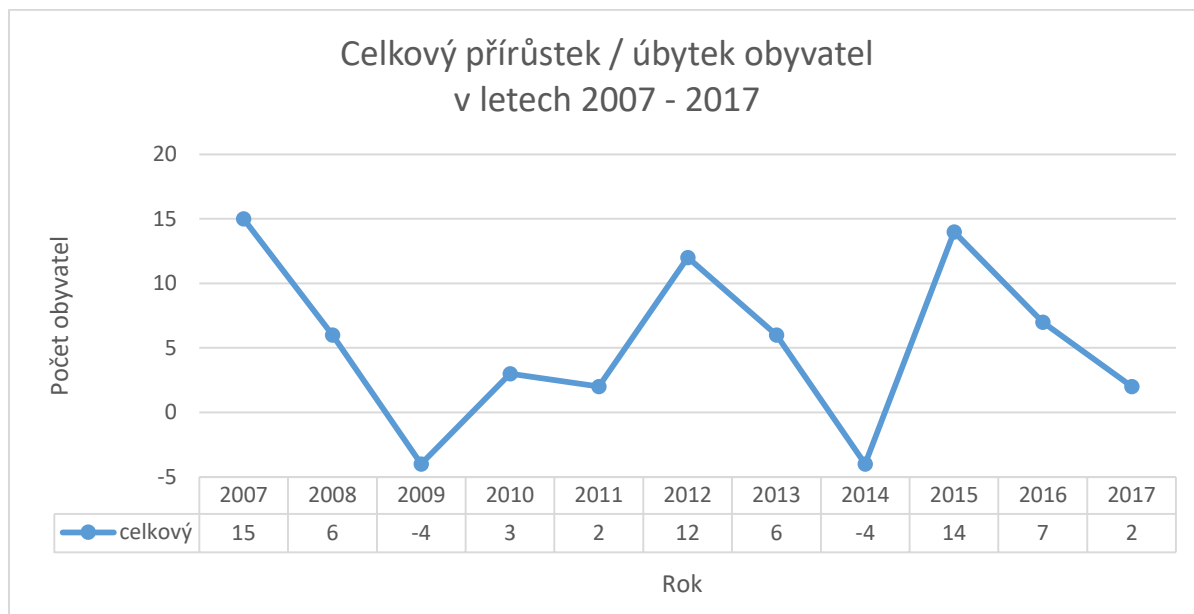
Graf 3 Pohyb obyvatel (živě narození a zemřelí) v obci Bystřec v letech 2007 - 2017

Migrační situace v obci Bystřec je od roku 2007 stabilní. Střídají se období, kdy je více přistěhovaných a méně odstěhovaných a naopak. V minulém sledovacím období se tak přistěhovalo 189 obyvatel a odstěhoval se stejný počet, tj. 189 obyvatel.

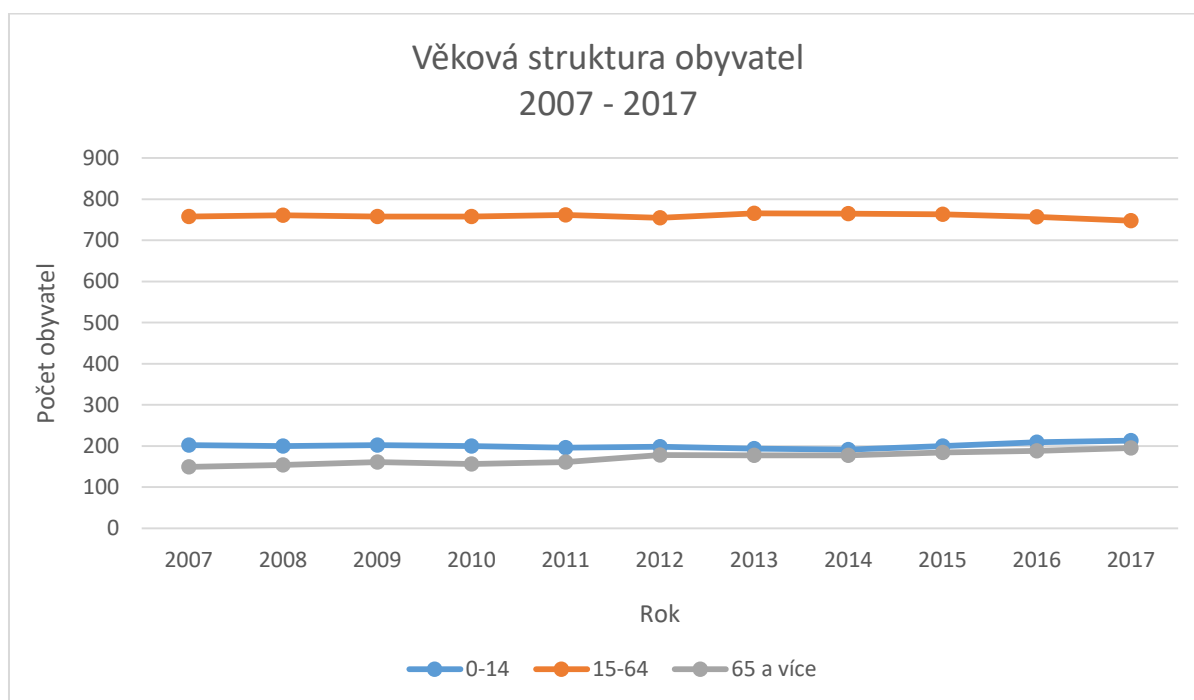


Graf 4 Pohyb obyvatel (přistěhovalí / vystěhovalí) v obci Bystřec v letech 2007 - 2017

V tabulce níže je zobrazen vývoj celkového přírůstku / úbytku obyvatel v letech 2007 – 2017.



Graf 5 Celkový přírůstek / úbytek obyvatel v obci Bystřec v letech 2007 – 2017



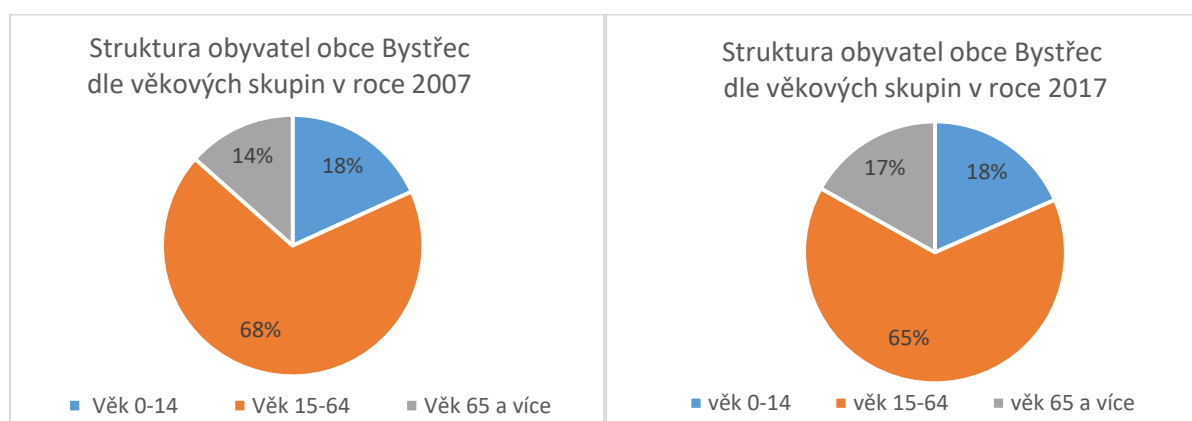
Graf 6 Věková struktura obyvatel v obci Bystřec v letech 2007 - 2017

Věková struktura obyvatel obce Bystřec se v průběhu sledovaných let výrazně nemění. Ve sledovaném období od roku 2007 do roku 2017 se počet nejmladších obyvatel ve věku 0 - 14 let pohybuje stále na stejné úrovni (průměr 200 osob). Od roku 2011 má počet dětí stoupající tendenci. V roce 2017 dosáhl zatím svého maxima s 213 osobami ve věku 0 - 14 let.

Skupina osob ve věku 15 – 64 let, tedy v produktivním věku, má od roku 2013 mírně klesající tendenci. V roce 2017 dosáhla minima v počtu 748 osob, přičemž průměr za sledované roky je 759 osob.

V souvislosti s klesajícím počtem osob v produktivním věku stoupá počet osob ve skupině 65 let a více. Průměrný počet za sledované období je 171 osob. Od roku 2007 se počet osob v této věkové skupině neustále zvyšuje (výjimkou byl rok 2010). V roce 2017 do této skupiny patřilo 195 osob.

Změny ve věkové struktuře obyvatel obce mezi lety 2007 – 2017 jsou patrné z následujícího grafu:



Graf 7 Vývoj podílu základních věkových skupin na celkovém počtu obyvatel obce Bystřec v letech 2007 a 2017

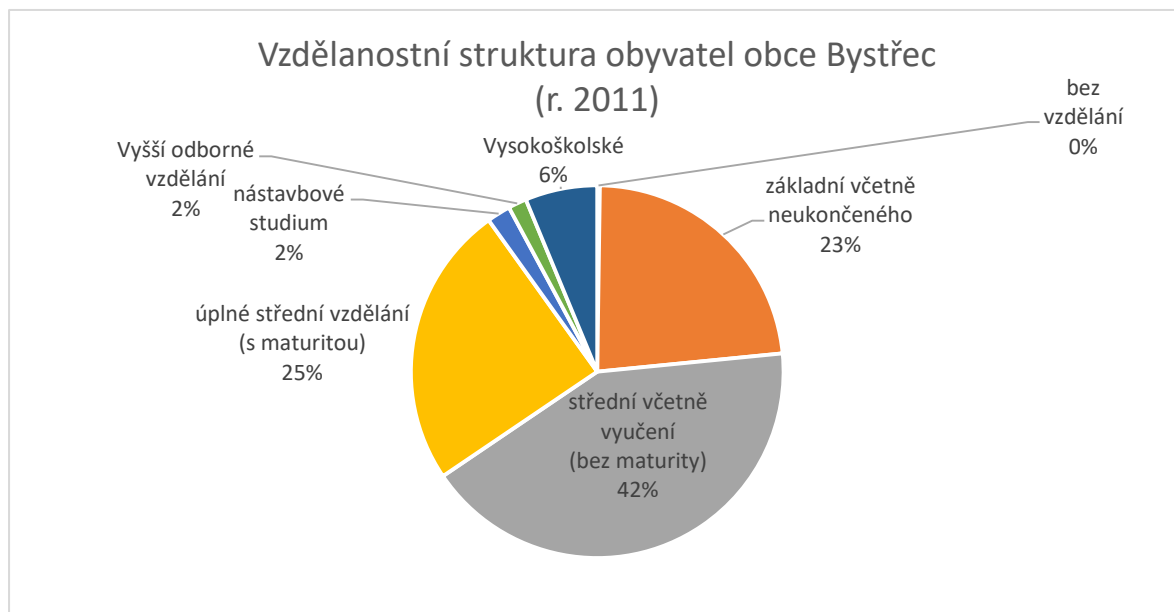
Skupina obyvatel ve věku 0 - 14 let tvoří 18 % obyvatel obce a o 1 % přesahuje skupinu osob ve věku 65 a více, která je tak těsně nejmenší skupinou obyvatel v obci. Zatímco tendence skupiny obyvatel ve věku 0 - 14 let zůstává po sledované období na téměř stejné úrovni, skupina obyvatel osob ve věku 65 a více let naopak od roku 2007 vzrostla o více než 3 %, a to na úkor nejsilněji zastoupené skupiny obyvatel ve věku 15 – 64 let, která se v roce 2017 pohybuje okolo 65 %.

Obyvatelé v produktivním věku, tj. skupina 15 - 64 let, tvoří 65 % obyvatelstva obce. Podíl produktivního obyvatelstva (15 – 64 let) postupně ve sledovaných letech mírně klesá, a to především na úkor nárůstu obyvatelstva staršího 65 let.

Poměr skupin obyvatelstva je na dobré úrovni.

Vzdělanostní struktura obyvatel obce Bystřec vykazuje téměř stejnou křivku jako Pardubický kraj. Vysokoškolské vzdělání má 6 % obyvatelstva, což převyšuje Pardubický kraj i okres Ústí nad Orlicí (4 %), ale nedosahuje na celorepublikových 11 %. Plným střední vzděláním s maturitou disponuje 25 % obyvatel, což koresponduje s celorepublikovými, krajskými i okresními procenty. Středního vzdělání bez maturity dosáhlo v obci Bystřec 42 % obyvatel, což převažuje nad celorepublikovým počtem s 29 %, krajským s 33 % i okresním s 34% obyvatel.

Naopak vyššími procenty než uvádí ČR, kraj i okres (16 – 17 %), je zastoupena skupina obyvatel se základním vzděláním (23 %). Statistické údaje ČSÚ jsou z roku 2011.

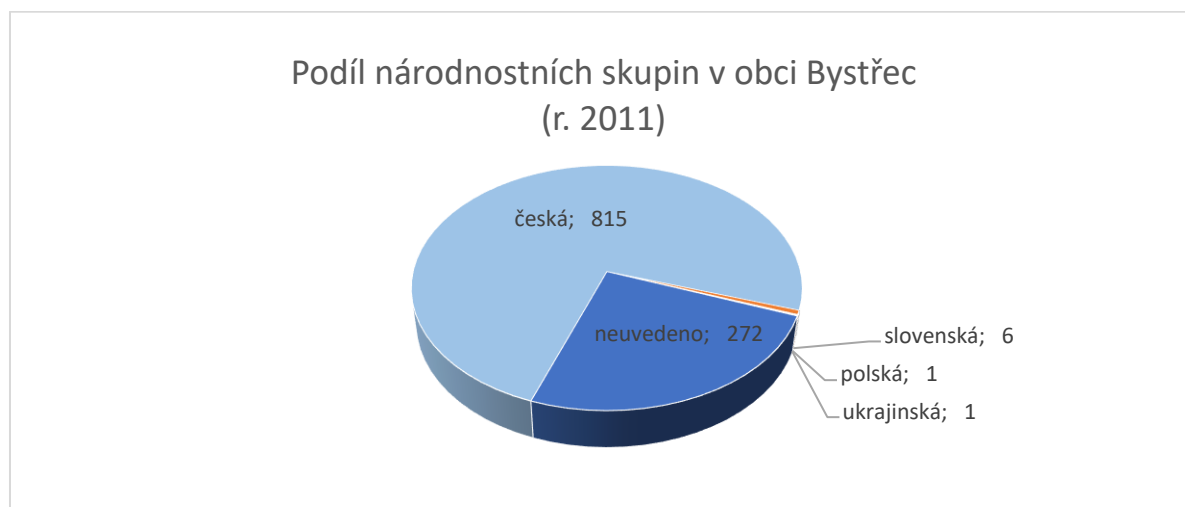


Graf 8 Vzělanostní struktura v obci Bystřec (r. 2011)

1.2.2 Sociální situace

Sociální situace v Bystřeci je stabilizovaná. Základní problematické sociální situace jsou řešeny v rámci obecního úřadu, případně spolků působících v obci.

Dle údajů ČSÚ z roku 2011 se v obci hlásí k české národnosti 815 obyvatel, ke slovenské 6 obyvatel, k polské 1 obyvatel a 1 obyvatel k ukrajinské národnosti. 272 obyvatel svoji národnost neuvedlo.



Graf 9 Podíl národnostních skupin v obci Bystřec (r. 2011)

1.2.3 Spolková činnost

V obci Bystřec působí několik spolků, které spojují své členy, ale i další obyvatele obce. Tyto spolky pořádají různé kulturní, společenské a sportovní akce. Významná je též práce s mládeží v rámci spolkové činnosti. V obci jsou aktivní tyto spolky:

- **Sbor dobrovolných hasičů**

Členové sboru dobrovolných hasičů se účastní nejen soutěží v požárním sportu, ale především zajišťují bezpečnost v obci (jezdí hasit požáry, odstraňují škody při živelných katastrofách apod.). Ve sboru je 114 členů, z toho 34 dětí a 80 dospělých. Sbor dobrovolných hasičů se také podílí na kulturních a sportovních akcích obce, mezi nejvýznamnější patří Benátská noc, dětský den, maskarní karneval, sběr železa, členové pořádají výlety a zájezdy.

- **TJ Sokol**

V roce 1890 byla založena v obci jednota sokolská, která však neměla dlouhého trvání, po několika letech veškerá činnost ustala a jednota zanikla. Až v roce 1919 se konala ustavující valná hromada, na níž byla obnovena činnost tělocvičné jednoty Sokol. Prvním starostou byl František Seidlman z čp. 66. Roku 1920 bylo zakoupeno tělocvičné nářadí, pořádaly se plesy a hrálo se i divadlo. Jako venkovní hřiště posloužil ovocný sad. Za nepříznivého počasí se cvičilo na jevišti v místní hospodě. Po druhé světové válce se činnost Sokola zaměřila již na kolektivní sporty, v padesátých letech se nejvíce prosazoval volejbal, který se na tu dobu hrál na vysoké úrovni. Dokladem toho jsou i poháry získané na turnajích, které zdobí vitrínu v klubovně TJ. V 70. letech se počalo s výstavbou moderní tělocvičny, která byla otevřena v roce 1977.

V současné době má TJ 182 členů, kteří působí v sedmi oddílech: minikopaná, aerobic, lední hokej, florbal, nohejbal. Cvičit chodí také maminky s předškolními dětmi.

Oddíl minikopané pořádá každoročně letní a zimní turnaj za účasti okolních vesnic. Dobře zde funguje také aerobic, který každoročně pořádá vánoční maratón.

Před 13 lety vznikl oddíl silového trojboje. Někteří členové zasáhli i do boje na mistrovství České republiky a ve čtyřčlenných družstvech vybojovali I. ligu. Jeden závodník se dokonce zúčastnil i Mistrovství světa juniorů. V současné době již silový trojboj v obci nefunguje.

Oddíl ledního hokeje dosahuje solidních výsledků. Nyní hraje Lanškrounskou a Českotřebovskou hokejovou ligu.

Florbal je v obci početně zastoupen. Tento sport hraje jak starší generace, tak i ti nejmladší. Zúčastňují se i okolních turnajů.

- **Myslivecké sdružení**

Myslivecké sdružení Bystřec je občanským sdružením, které právo myslivosti vykonává v honitbě pronajaté od honebního společenstva Bystřec. Výměra honitby je 1570 ha. Z toho 1102 ha pole, 415 ha lesa, 53 ha ostatní. Nejpočetnější zvěř v honitbě je zvěř srnčí, zajíci, ale přechází zde i zvěř černá, která způsobuje velké škody na polních kulturách. Koroptve se drží v počtu cca 25 ks. Myslivecké sdružení má v současné době 30 členů, z toho 2 důchodce.

Myslivecké sdružení se značnou mírou podílí na bystřeckém „čertování“, pálení čarodějnic, pořádá táboráky a pořadatelsky se podílí na organizaci „Benátské noci“.

- **Skautský oddíl Bystřec**

Skautský oddíl patří do skautské organizace a spadá pod středisko Jablonné nad Orlicí. Oddíl funguje již od roku 1995 a skládá se z chlapeckého a dívčího oddílu. Pořádají výpravy či letní tábory. Skautský oddíl má cca 30 členů.

- **Spolek důchodců**

Tento spolek čítá asi 35 osob. Pořádá ročně dva výlety a další společenské akce – „Matějské posezení“, čarodějnice, důchodcovský ples, důchodcovskou „Benátskou“ a vánoční besídku. Obec se na činnosti podílí finančním příspěvkem spolku a úhradou poloviny nákladů na dopravu při výletech. Činnost spolku probíhá od září do června. V době velkých prázdnin se spolek důchodců neschází.

1.3. Hospodářství

1.3.1 Ekonomická situace

Dle údajů Českého statistického úřadu působilo k 31. 12. 2017 v obci Bystřec celkem 210 ekonomických subjektů, z toho 115 bylo se zjištěnou aktivitou.

Registrovaných fyzických osob je v obci 109, z toho 101 je aktivních. Právnických osob registrovaných je 20, z toho 14 je ekonomicky aktivních.

Z níže uvedené tabulky vyplývá, že z aktivních podniků převládají fyzické osoby podnikající dle živnostenského zákona, za nimi následují zemědělstí podnikatelé.

Dle druhu činnosti převažuje z aktivních podniků zemědělství, lesnictví a rybářství, za nimi je průmysl následovaný velkoobchodem a maloobchodem; opravy a údržba motorových vozidel.

Období 31. 12. 2017	Registrované podniky	Podniky se zjištěnou aktivitou
Celkem	210	115
Fyzické osoby	190	101
Fyzické osoby podnikající dle živnostenského zákona	144	69
Fyzické osoby podnikající dle jiného než živnostenského zákona	13	7
Zemědělstí podnikatelé	33	25
Právnícké osoby	20	14
Obchodní společnosti	6	6
Akciové společnosti	1	1
Družstva	údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý	údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý

Tabulka 1 Přehled podnikatelských subjektů v obci Bystřec podle právní formy k 31. 12. 2017

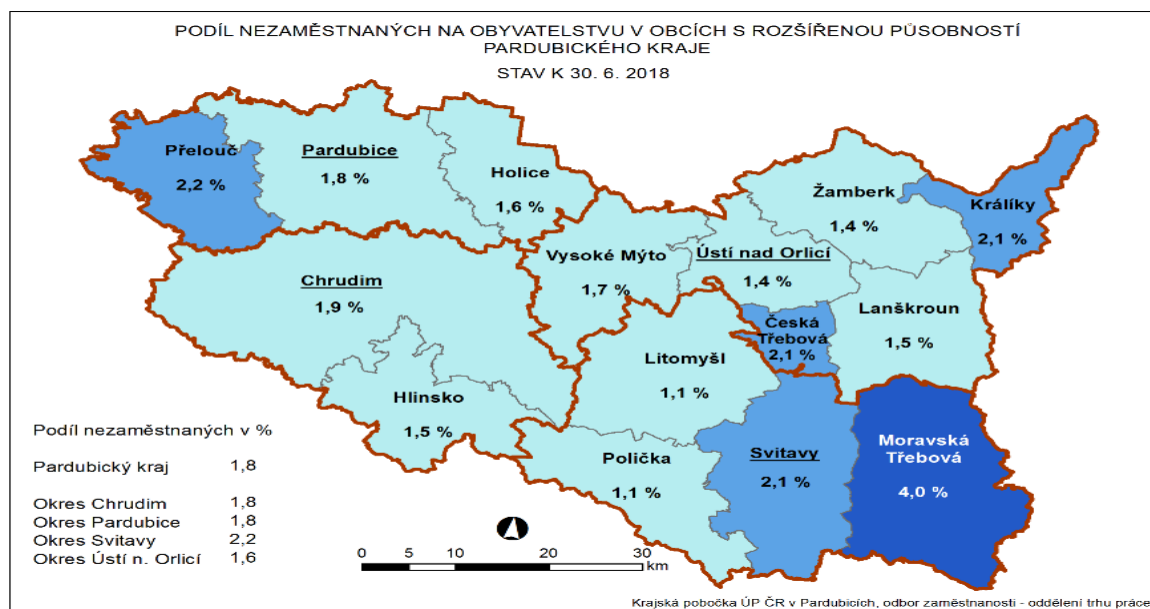
Období 31. 12. 2017	Registrované podniky	Podniky se zjištěnou aktivitou
Celkem	210	115
Zemědělství, lesnictví, rybářství	42	31
Průmysl celkem	38	27
Stavebnictví	18	13
Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	48	18
Doprava a skladování	2	1
Ubytování, stravování a pohostinství	12	6
Informační a komunikační činnosti	3	2
Peněžnictví a pojišťovnictví	5	údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý

Činnosti v oblasti nemovitostí	1	1
Profesní, vědecké a technické činnosti	4	1
Administrativní a podpůrné činnosti	3	1
Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	2	2
Vzdělávání	1	1
Zdravotní a sociální péče	3	3
Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	4	2
Ostatní činnosti	17	5

Tabulka 2 Přehled podnikatelských subjektů v obci Bystřec podle převažující činnosti k 31. 12. 2017

1.3.2 Trh práce

K 30. 6. 2018 byla míra nezaměstnanosti v České republice 2,2 %, v Pardubickém kraji byla nižší (1,8 %) a v okrese Ústí nad Orlicí byla ještě nižší než v kraji (1,6 %). V obci bylo v té době 9 dosažitelných osob. Podíl nezaměstnaných osob v obci byl 1,2 %. Volných míst v obci bylo 29.



Obrázek 3 Podíl nezaměstnaných na obyvatelstvu v obcích s rozšířenou působností Pardubického kraje k 30. 6. 2018

Rok	Dosažitelní uchazeči 15 - 64 let	Podíl nezaměstnaných osob	Volná místa
2014	5 339	5,80%	1 197
2015	4 204	4,60%	1 424
2016	3 242	3,60%	2 539
2017	2 059	2,30%	3 954
2018	1492	1,69 %	6 000

Tabulka 3 Podíl nezaměstnaných osob v okrese Ústí nad Orlicí (2014 – 2017)

Rok	Dosažitelní uchazeči 15 - 64 let	Počet obyvatel ve věku 15 - 64 let	Podíl nezaměstnaných osob	Volná místa
2014	28	765	3,66 %	5
2015	24	765	3,10%	19
2016	19	763	2,50%	6
2017	11	757	1,50%	23
2018	9	748	1,20 %	29

Tabulka 4 Podíl nezaměstnaných osob v obci Bystřec (2015 – 2018)

Míra nezaměstnanosti v České republice i Pardubickém kraji vykazuje obdobný vývoj, ovšem s vyššími hodnotami než v obci Bystřec.

Počet dosažitelných uchazečů, tedy osob, které jsou v brzké době schopni a ochotni nastoupit do zaměstnání, se v okrese Ústí nad Orlicí během let 2014 – 2017 snížil o 3280 osob. Počet uchazečů přepočtený na jedno volné pracovní místo v roce 2014 byl 4,4, přičemž v roce 2017 se již jednalo pouze o 0,5 uchazeče na jedno volné pracovní místo. V současné době mají zaměstnavatelé velký problém při obsazování nových pracovních pozic. Zaměstnavatelé v obci Bystřec nabízeli v roce 2018 celkem 29 volných pracovních míst.

Dle výsledků ČSÚ vyjíždělo v roce 2011 (do této doby byla prováděna statistika) do zaměstnání či do školy 316 obyvatel. Do zaměstnání dojíždělo 205 obyvatel, z toho do jiné obce okresu 150 osob, do jiného okresu kraje dojížděli 2 lidé, do jiného kraje dojíždělo 14 osob a do ciziny 1 osoba. Do škol mimo obec vyjíždělo 100 dětí. Od roku 2011 nebyla statistika ČSÚ prováděna.

Žáci navštěvují základní školu v Bystřeci (1. stupeň), na 2. stupeň ZŠ dojíždějí zejména do obce Horní Čermná, případně do Jablonného nad Orlicí. Na střední školu jezdí žáci do Lanškrouna, Letohradu, Ústí nad Orlicí, Chocně, České Třebové, Žamberka či Pardubic.

Mezi hlavní zaměstnavatele patří v samotné obci Zemědělská a.s. Bystřec, Formplast Purkert s.r.o., dále společnost Schulte Automotive Wiring s.r.o. (Jablonné nad Orlicí), LUX spol. s r.o. (Jablonné nad Orlicí), Isolit-Bravo spol. s r.o. (Jablonné n. Orlicí), Dřevotvar družstvo (také Jablonné n. Orlicí) a dále společnosti sídlící v Lanškrouně - AVX Czech Republic s.r.o., SCHOTT CR, s.r.o., Schaeffler Production CZ s.r.o., Forez s.r.o., fortell s.r.o. nebo např. OEZ s.r.o. (Letohrad), případně ŠkodaAuto, a.s. (Kvasiny).

1.3.3 Cestovní ruch

Jednou z historických dominant obce je kostel sv. Jakuba. Původně stál v obci dřevěný kostelík sv. Jakuba, jehož začátek spadá do doby mezi r. 1350 a válkami husitskými. Roku 1828 byl nahrazen zděným. Nový kostel byl vysvěcen 17. 10. 1830. Roku 1898 byla věž kostela prodloužena do dnešní délky a podoby. Zvon sv. Jakuba je z roku 1585 se znakem Perštýně. V letech 1992 a 1993 byly doplněny zvony sv. Anežka a sv. Václav.

Obec má malebné okolí se zachovalým přírodním prostředím. Na východě katastrálního území zasahuje Evropsky významná lokalita Tichá Orlice a Ptačí oblast Kralický Sněžník. Přírodní památka Čenkovička upoutá pozornost v jarním období, protože zde leží bohaté naleziště bledule jarní. V obci dále najdeme památný strom lípu malolistou, památnou lipovou alej se šesti stromy lípy malolisté a torzo památného dubu.

Obcí Bystřec prochází několik cyklistických a turistických tras. Od severu k jihu v západní části katastru obce vede červeně značená Jiráskova cesta. Je to nejstarší značená stezka po hřebeni Orlických hor, která vznikla již na konci 19. století. V roce 1921 byl při příležitosti návštěvy Aloise Jiráska po něm pojmenován tehdy značený úsek z Nového Města nad Metují do Jablonného nad Orlicí. Po druhé světové válce byla červeně značená trasa postupně prodloužena na sever k Broumovu a na jih do Litomyšle.

Po silnici od Jablonného nad Orlicí směrem do Čenkovic, údolím potoka Bystřec, je vedena modrá turistická značka.

Cyklisté využívají značené cyklotrasy. Jednou z nich je cyklotrasa číslo 4223 Lanškroun - Mariánská hora - údolí Moravské Sázavy - Jablonné nad Orlicí, dále je to cyklotrasa 4253 Čenkovice – Bystřec – Dolní Čermná – Horní Heřmanice – Čenkovice a 4072 Nad Čenkovicemi – Bystřec - Horní Čermná – Dolní Čermná – Letohrad - Potštejn.

1.3.3.1 Ubytovací zařízení

Na území obce Bystřec není provozováno žádné hromadné ubytovací zařízení.

1.3.3.2 Infrastruktura pro cestovní ruch

Obec Bystřec nedisponuje žádným informačním centrem. Informace o dění v obci a pozvánky na společenské, kulturní a sportovní akce jsou zveřejňovány na webových stránkách obce, na vývěskách, příp. na úřední desce a také jsou vyhlašovány místním rozhlasem. Obec vydává čtvrtletník Bystřecké okénko, kde se mohou občané dozvědět více o dění v obci a plánovaných akcích.

Obcí prochází tři značené cyklotrasy. Jak již bylo uvedeno výše, jednou z nich je cyklotrasa číslo 4223 Lanškroun - Mariánská hora - údolí Moravské Sázavy - Jablonné nad Orlicí. Další je okružní cyklotrasa 4253 Čenkovice – Bystřec – Dolní Čermná – Horní Heřmanice – Čenkovice a cyklotrasa 4072 Nad Čenkovicemi – Potštejn.

Pro občerstvení slouží hostinec „U Špičáků“.

1.4. Infrastruktura

1.4.1 Technická infrastruktura

Obec Bystřec není dostatečně vybavena technickou infrastrukturou. Větší částí obce prochází vodovod a primární elektrické vedení. Kanalizace není ucelená. Plynovod je rozveden po celé obci.

Obec není vlastníkem veškerých komunikací, komunikace jsou rovněž ve vlastnictví soukromých osob a státu. Okrajem obce prochází silnice II/311, III/31113 a středem obce silnice III/31115.

1.4.1.1 Zásobování vodou

Obec Bystřec má vybudovaný vlastní systém zásobování vodou. Převážná část obce je zásobována z obecního vodovodu ve správě Vodovody a kanalizace Jablonné nad Orlicí, a.s. Okrajové a místní části mají vybudované vodovody ve správě soukromých subjektů. Do k.ú. Bystřec zasahuje ochranné pásmo vodního zdroje 2. stupně Horní Čermná a ochranné pásmo vodního zdroje 1. a 2. stupně Bystřec.

V případě nové výstavby bude potřeba navýšit kapacitu vodovodní sítě.



Obrázek 4 Mapa vodních zdrojů a jejich ochranných pásem

1.4.1.2 Kanalizace

V obci Bystřec je vybudována dešťová a veřejná kanalizace, která byla stavěna od roku 1958. Vlastníkem i provozovatelem je obec Bystřec. Technický stav stok není znám. Kanalizace má vystaveno Rozhodnutí o vypouštění odpadních vod VOD/612/97/231-8/Fa-286 ze dne 18. 6. 1997. V obci není centrální ČOV.

1.4.1.3 Zásobování elektrickou energií

Obec Bystřec je zásobována elektrickou energií z TR 110/22 kV – Jablonné nad Orlicí, která je situována na severozápadním okraji katastru. Napájecí bod 110/22 kV zajišťuje zásobování elektrickou energií oblast 22 kV systému, vzhledem k tomu je katastrální území dotčeno průchodem několika nadzemními vedeními VN včetně přívodního 110 kV. Zásobení obce elektrickou energií je zajištěno dvěma vedeními 22 kV (VN 62 a 290). Veškerý rozvod VN v obci je řešen formou nadzemního vedení.

Rozvod nízkého napětí je proveden normalizovaným systémem 230/400 nadzemním i podzemním vedením. Nadzemní část vedení prošla v roce 2008 celkovou rekonstrukcí.

Pro zajištění provozní stability energetického systému se předpokládá realizace nadzemního vedení 2 x 110 kV propojujícího TR Jablonné nad Orlicí a TR Žamberk. Navrhovaná trasa VVN prochází západním okrajem k. ú. Bystřec v souběhu se stávajícím vedením 22 kV (VN 262).

1.4.1.4 Plynofikace

V současné době je dokončena plynofikace zastavěného území obce včetně místní části Bystříčko.

1.4.1.5 Veřejné osvětlení

Veřejné osvětlení bylo vybudováno na přelomu 70. a 80. let 20. století. Opravy a doplňování světelných bodů probíhají průběžně dle nutnosti a potřeb. Do budoucna by si celá síť zasloužila komplexní rekonstrukci.

1.4.1.6 Nakládání s odpady

Svoz směsného komunálního odpadu v obci zajišťuje společnost EKOLA České Libchavy s.r.o. Svoz probíhá v letním období 1x za 14 dní, v zimním období 1x za týden. Svoz tříděného odpadu (sklo, papír, plasty) zajišťuje společnost Komunální služby s.r.o. Jablonné nad Orlicí, 13x do roka. Kontejnery na tříděný odpad rozmístěny na 10 stanovištích, dále je svoz tříděného odpadu organizován formou svozu „dům od domu“.

Svoz nebezpečného odpadu a velkoobjemového odpadu zajišťuje firma Komunální služby s.r.o. Jablonné nad Orlicí. Železo je likvidováno formou jednorázového sběru a odváženo do specializovaného sběrného dvora. Bioodpad je likvidován buď formou kompostování v individuálních kompostérech, případně odvezen do kompostárny v obci Jakubovice.

1.4.2 Dopravní infrastruktura

Charakteristika dopravní dostupnosti obce Bystřec vychází z jeho rozložení. Severní částí katastrálního území prochází silnice I/11 Hradec Králové – Vamberk – Žamberk – Jablonné nad Orlicí – Červená Voda. Tato komunikace nadregionálního významu je dopravní spojnici západ – východ. Na tuto silnici je z obce napojení pouze po místní komunikaci, případně v Jablonném nad Orlicí.

Komunikace II/311 vede z Deštného v Orlických horách do Lanškrouna. Je dlouhá 68 km. Katastrálním územím je vedena severojižním směrem při západním okraji řešeného území (místní část Bystříčko). Dále zde vede silnice III/31113 – spojuje obec Bystřec se sousedním městem Jablonné nad Orlicí. Obcí prochází dále komunikace III/31115, která pokračuje směrem na Výprachtice.

Další komunikace v území jsou místního charakteru (účelové).

Označení komunikace	Napojení přes	Vzdálenost (km)	Označení
Brno – Svitavy – Lanškroun - Štíty - Králíky	Štíty	15	I/43
Liberec - Hradec Králové – Vamberk – Šumperk – Bruntál – Opava - Ostrava – Mosty u Jablunkova	Bystřec	0	I/11

Tabulka 5 Napojení obce na důležité silniční tahy

Dle Celostátního sčítání dopravy 2010 Ředitelství silnic a dálnic ČR, kdy byl monitorován počet automobilů projíždějících po komunikacích za 24 hodin, byla intenzita dopravy v obci Bystřec následující:

Průměrně zde projelo 1338 vozidel za den. Z toho např. 943 osobních vozidel, 19 těžkých nákladních vozidel, 108 lehkých nákladních vozidel, 3 autobusy a 70 jednostopých vozidel.

Železniční trať prochází katastrem pouze okrajově po západní hranici katastru v délce asi 800 m. Nejbližší železniční zastávka je v Jablonném nad Orlicí, která je z centra obce vzdálena necelé 4 km (trasa Ústí nad Orlicí – Lichkov). Nejbližší napojení celostátní železnice na mezinárodní koridor je ve stanici Česká Třebová.

Obcí prochází cyklotrasy 4072 (Nad Čenkovicemi – Potštejn), 4223 (Lanškroun – Jablonné nad Orlicí) a 4253 (Čenkovice – Bystřec – Dolní Čermná – Výprachtice - H. Heřmanice – Valteřice).

1.4.2.1 Místní komunikace

Převážná část zástavby v obci Bystřec se rozkládá při páteřní komunikaci Výprachtice – Verměřovice ve směru západ – východ s napojením na silnici II/311.

Tato komunikace umožňuje přímou obsluhu objektů. Na tuto silnici jsou napojeny další obslužné komunikace k zástavbě různých délek a různých parametrů.

V okrajových částech obce mají komunikace charakter vycházející z terénních podmínek a fixované zástavbou. Kvalita krytů vozovek je rozdílná, od živičných po nezpevněné cesty.

Síť místních komunikací doplňuje několik bývalých i současných polních, popř. lesních cest, které umožňují obsluhu jednotlivých objektů mimo souvislou zástavbu obce.

Řešeným územím protéká ve směru západ – východ vodoteč Bystřecký potok, vodoteč je překlenuta několika mosty a můstky rozdílných parametrů.

1.4.2.2 Komunikace pro pěší

Většina místních komunikací je charakteru zklidněných komunikací se smíšeným pěším a motorovým provozem.

Chodníky v obci prakticky nejsou vybudovány, kromě několika krátkých úseků cca 700 m (např. u hřiště, základní školy, obchodu).

Z důvodů terénních a kompaktní zástavby existuje v obci několik pěších spojení v samostatných trasách, které umožňují zkrácení cest.

V návaznosti na vyhledávanou turistickou oblast jsou územím obce vedeny značené turistické trasy. Síť turistických cest je značena tradičním pásovým značením.

1.4.2.3 Statická doprava

Parkování a odstavování vozidel je uskutečňováno převážně na soukromých pozemcích a v profilu komunikací.

Menší plocha pro parkování je u silnice III/31115 u hřiště, dále je parkovací stání u obecního úřadu a u místní základní a mateřské školy. Malé parkoviště je rovněž u obchodu.

1.4.3 Dopravní obslužnost

Dopravní dostupnost obce je z hlediska širších vztahů zajištěna v návaznosti silnice III/31115 na silnici II/311 směr Lanškroun i Jablonné nad Orlicí a silnice III/31113 na silnici I/11 v Jablonném nad Orlicí.

1.4.3.1 Železniční doprava

Jak již bylo uvedeno výše, obcí Bystřec neprochází železniční trať. Nejbližší je umístěna železniční zastávka Jablonné nad Orlicí, která je vzdálena 4 km z centra obce. Železniční stanice Česká Třebová, která je napojena na mezinárodní koridor, je vzdálena 33 km.

1.4.3.2 Autobusová doprava

Dalším zdrojem pravidelné veřejné hromadné dopravy je doprava silniční, tedy autobusová. Ta je zajišťována společností ČSAD Ústí nad Orlicí, a.s. Na katastru obce se nachází sedm autobusových zastávek a vede zde autobusová trasa č. 700912 z Lanškrouna do Jablonného nad Orlicí, která prochází obcemi Horní Třešňovec a Horní Čermná. Další trasou je trasa č. 700954 z Výprachtic do Jablonného nad Orlicí.

Nejčastější frekvence je směrem do Jablonného nad Orlicí ráno, kdy autobusy zajišťují rozvoz dospělých do zaměstnání nebo na vlakový přípoj. Ráno jezdí žáci směrem na Lanškroun (Horní Čermná).

Obec hodnotí dopravní obslužnost jako dostatečnou.

1.5. Vybavenost

1.5.1 Bydlení

Dle výsledků Sčítání lidu, domů a bytů 2011 bylo v Bystřeci celkem 499 bytů, z toho 382 obydlených a 117 neobydlených. U neobydlených bytů uvedeno, že 57 bytů slouží k rekreaci, 10 je nezpůsobilých k bydlení, 4 byty byly v přestavbě a u 1 bytu proběhla změna uživatele.

V roce 2011 se v obci nacházelo celkem 384 domů, z toho 294 bylo obydlených a 90 neobydlených.

Obec disponuje 30 byty. Obec nemá vlastní pozemky na výstavbu rodinných domů. Územní plán obce Bystřec je z prosince 2008.

1.5.2 Školství a vzdělávání

V obci je základní a mateřská škola, jejímž zřizovatelem je obec. Mateřská škola je rozdělena do dvou tříd s kapacitou 50 žáků, aktuálně ji navštěvuje 48 dětí. Kapacita mateřské školky není dostačující, proto obec plánuje navýšení kapacity. V roce 2017 byl rozpočet (neinvestiční výdaje) mateřské a základní školy 1.300.000,- Kč.

Základní škola je zřízena pro první stupeň, tj. od první do páté třídy. Ve škole se nachází čtyři třídy, dva ročníky jsou spojené. Školu aktuálně navštěvuje celkem 68 žáků. Na druhý stupeň dojíždějí žáci především do Horní Čermné, případně do Jablonného nad Orlicí. Žáci jezdí do obou škol autobusem, spojení je vyhovující.

V rámci Pardubického kraje mohou žáci dojíždět za dalším vzděláním do Lanškrouna, České Třebové, Ústí nad Orlicí, Letohradu, Žamberka, případně do jiných středních škol v okolí.

1.5.3 Zdravotnictví

V obci je ordinace praktického lékaře, který je dostupný každý den. Dvakrát v týdnu do obce zajíždí praktická dětská lékařka, jednou za čtrnáct dní je zde dětská poradna. Zubní lékařka ordinuje v Bystřeci třikrát týdně.

Za ostatními specializovanými lékaři dojíždí obyvatelé Bystřece do Jablonného nad Orlicí, případně do Žamberka, Lanškrouna, Letohradu či Ústí nad Orlicí. Nejbližší nemocnice je v Ústí nad Orlicí. Zdravotnická záchranná služba přijíždí do Bystřece dle aktuální dostupnosti vozidel a závažnosti případu v pořadí Lanškroun, Červená Voda, Žamberk a Ústí nad Orlicí.

Z pohledu dostupnosti můžeme hodnotit základní zdravotní péči jako dostatečnou.

1.5.4 Sociální péče

Pečovatelská služba není v současné době využívána. Občané mají možnost obrátit se na pečovatelskou službu v Jablonném nad Orlicí. V Jablonném nad Orlicí sídlí pečovatelský dům. Část občanů z řad důchodců využívá možnost odběru oběda z místní školní jídelny.

1.5.5 Kultura

Kulturní aktivity zajišťuje či podporuje jak obec Bystřec, tak místní spolky - aktivity spolků byly specifikovány v kapitole 1.2.1.1. (Spolková činnost).

Obec Bystřec spolupracuje s informačním centrem v Jablonném nad Orlicí a přispívá svým občanům (seniorům) na vstupné na kulturní akce. Obec pořádá také zájezdy do Prahy na divadelní představení.

Ve spolupráci s místními spolky obec organizuje další kulturní akce, např. plesy, výstavy a besedy, pálení čarodějnic, maskarní ples, rozsvěcování vánočního stromčku, Mikulášskou nadílku a další. Významnou a již tradiční akcí je Benátská noc, která se koná každý rok na začátku srpna.

V obci je provozována knihovna, která je otevřena 3 x týdně.

Některé děti z naší obce navštěvují různé obory v ZUŠ Jablonné nad Orlicí, Žamberku nebo Králíkách.

Mezi nejvýznamnější kulturní památky v obci, které jsou zároveň evidovány v Ústředním seznamu kulturních památek vedeném Národním památkovým ústavem, patří:

- Krucifix - Pozdně barokní socha Krucifixu z r. 1776 představuje hodnotný doklad umělecko-řemeslné produkce z dílny regionálního kameníka poslední třetiny 18. století na Ústeckoorlicku. Vhodně dotváří prostředí venkovského kostela a urbanismus obce.
- Socha sv. Jana Nepomuckého - Světecká socha z r. 1812 představuje hodnotný doklad umělecko-řemeslné produkce z dílny regionálního sochaře - kameníka počátku 19. století na Ústeckoorlicku, jehož tvorbu charakterizuje prolínání pozdně barokního tvarosloví s aktuálním klasicistním projevem.
- Sousoší Nejsvětější trojice - Sousoší z doby kolem pol. 19. století, ve formě oválného reliéfu na podstavci. Jedná se o zachovalou ukázkou typu, který byl v krajině umisťován jako projev zbožnosti. Rovněž svým umístěním na místě v krajině slouží i jako orientační a záchytný bod.
- Krucifix - Klasicistní socha z r. 1807 představuje hodnotný doklad umělecko-řemeslné produkce z dílny regionálního sochaře-kameníka počátku 19. století na Ústeckoorlicku, doplněný vročením a jménem donátora.

Další významnou památkou je kostel sv. Jakuba Staršího, který nahradil původní dřevěný kostelík sv. Jakuba, jehož založení spadá do doby mezi r. 1350 a válkami husitskými. Pochází z r. 1828, vysvěcen byl 17. října 1830. V roce 1898 byla upravena kostelní věž. Zvon sv. Jakuba se znakem Perštýnů je z r. 1585. Další dva zvony byly pořízeny v letech 1992 a 1993.

Při silnici nad obcí směr Jablonné nad Orlicí se nachází kaplička.

1.5.6 Sport a volnočasové aktivity

Zázemí pro sportovní aktivity zajišťuje v obci Bystřec tělovýchovná jednota Sokol Bystřec, která sdružuje oddíl minikopané, aerobiku, ledního hokeje, florbalu, nohejbalu. Cvičit chodí také maminky s předškolními dětmi.

Pro základní a mateřskou školu je k dispozici hřiště a tělocvična. V centru obce je dále víceúčelové hřiště. Pro požární sport je využívána plocha před požární zbrojnicí.

1.6. Životní prostředí

1.6.1 Geologie a geomorfologie

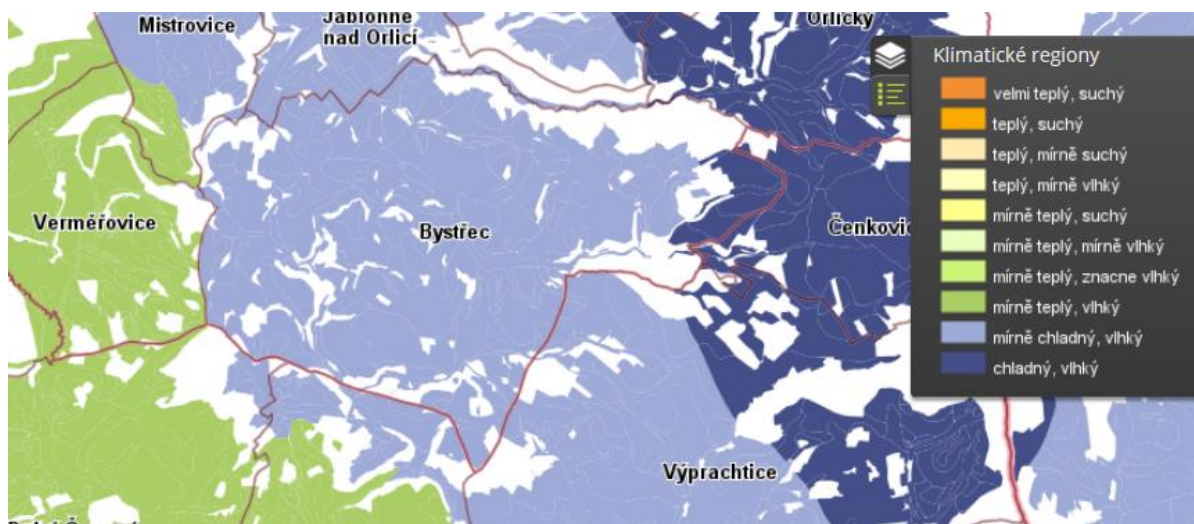
Geomorfologicky náleží území do provincie Česká Vysočina, soustavy Krkonošsko-Jesenické a Orlické podsoustavy. Území obce Bystřec pak řadíme do celku Podorlické pahorkatiny, podcelku Jablonská pahorkatina. Východní výběžek zájmové lokality spadá do celku Orlické hory, podcelku Bukovohorské hornatiny a okrsku Výprachtické vrchoviny.

Z geologického hlediska je zde nevýznamnější rula, amfibolit, štěrk písčitý, pískovec a v nivách potoků kvartérní hlína, písek a štěrk. Nejfrekventovanějším půdním typem jsou kambizemě, konkrétně mesobazická a arenickámesobazická. V údolích vodních toků se vyskytují i glej modální, pseudoglejglejový a fluvizemglejová či kambická.

Katastrální území obce má zvlněný charakter. Nejnižší položený bod s výškou 422 m. n. m. se nachází v západní části Bystřece, v části Bystřičko (dále po silnici směr Jablonné nad Orlicí), naopak nejvýše položeným bodem je vrch Bulík se 729 m. n. m., který se nalézá v severovýchodní části katastrálního území. Obydlená část katastru se nachází v údolí potoka Bystřec, severovýchodně i jihovýchodně se následně území zvedá.

1.6.2 Klima a vodstvo

Podle Quittovy klimatické klasifikace spadá jižní část území obce do mírně teplé oblasti MT2 a východní část zájmového území do chladné podoblasti CH7.



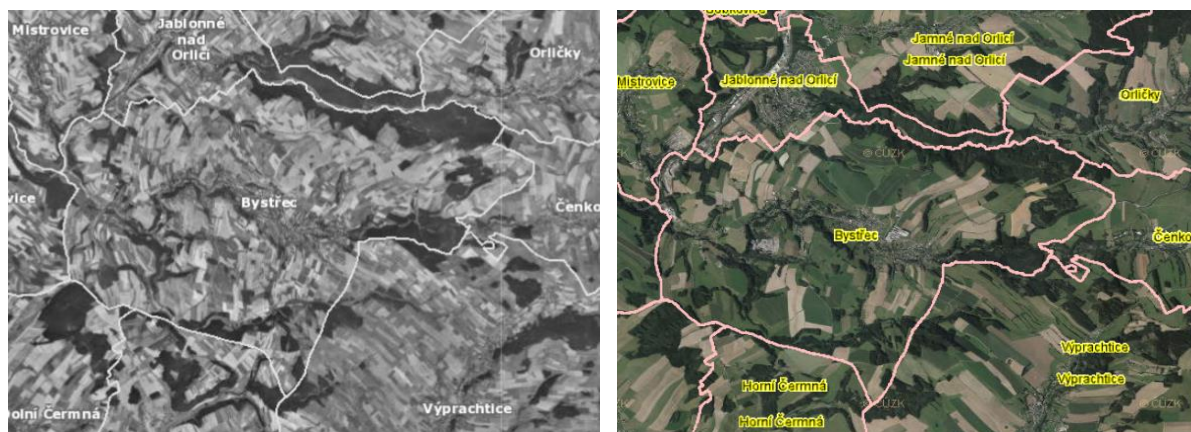
Obrázek 5 Mapa klimatických oblastí

Katastrálním územím obce Bystřec protéká řeka Tichá Orlice, která se vine západním okrajem obce. Tokem, který prochází intravilánem obce, je potok Bystřec. Tento vodní tok pramení v obci Čankovice, která sousedí s obcí Bystřec. Pramení v nadmořské výšce okolo 750 metrů.

Vodní tok Bystřec má celkovou délku 10,7 km a vlévá se pod obcí Bystřec ve Verměřovicích do Tiché Orlice v nadmořské výšce 400 metrů. Dalším větším tokem v katastru obce je Tisecký potok.

1.6.3 Zemědělství a lesnictví

Z přiložených ortofotomap z 50. let minulého století a ze současnosti je patrné, že během let nedošlo k zásadním přeměnám kultur. Ze snímků je patrné pouze to, že byly scelovány menší pozemky do větších ploch.



Obrázek 6 Porovnání ortofotomapa 50. léta a aktuální

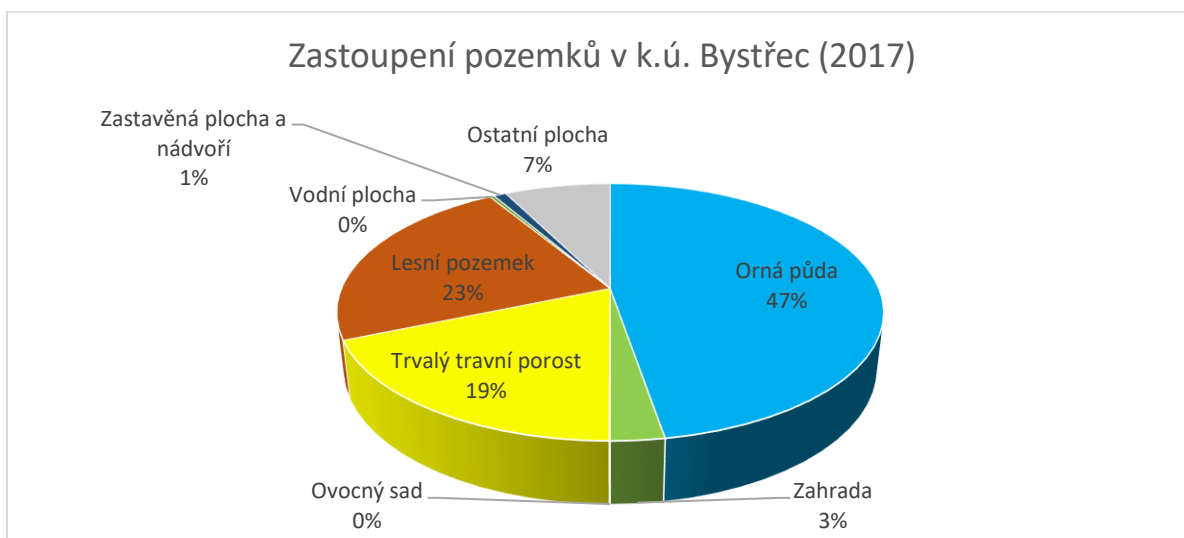
Pokrytí katastru obce lesy, loukami, ornou půdou či souvislou zástavbou se od roku 1993 (od této doby jsou k dispozici statistické údaje) téměř nemění, což dokazuje i přiložená tabulka.

			rok 2017	rok 2010	rok 1993
Plocha území (ha)	Celková výměra (ha)		1 814,2	1 813,5	1 813,4
Plocha území (ha)	Zemědělská půda	Celkem	1 245,8	1 252,7	1 252,5
		Orná půda	858,6	872,8	878,9
		Zahrada	48,6	48	48,5
		Ovocný sad	0,6	0,8	0,8
		Trvalý travní porost	338	331,1	324,4
	Nezemědělská půda	Celkem	568,4	560,8	560,9
		Lesní pozemek	410,8	412,8	412,5
		Vodní plocha	6	6	5,9

		Zastavěná plocha a nádvoří	15,8	13,9	12,9
		Ostatní plocha	135,9	128,2	129,5

Tabulka 6 Druhy pozemků v obci Bystřec v letech 2017, 2010 a 1993

Katastrální území obce je nejvíce pokryto ornou půdou, která tvoří 47 % z celkové rozlohy. Druhou nejvýznamnější částí je lesní pozemek s 23 % a trvalé travní porosty pokrývají 19 % katastrálního území.



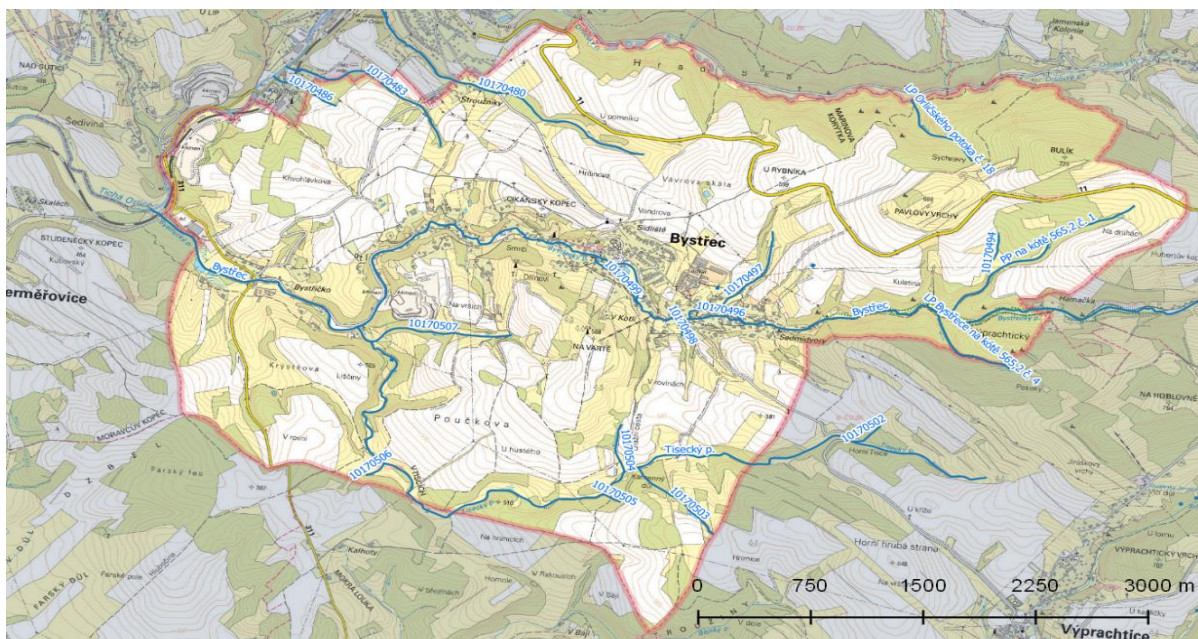
Graf 10 Zastoupení pozemků v k. ú. Bystřec

1.6.4 Jakost a zdroje vod

V katastru obce není žádné místo dotčené chráněnou oblastí přirozené akumulace vod (CHOPAV). Ve východní části katastru obce se nachází dva zdroje pitné vody s vymezenými ochrannými pásmy. Jedná se o zdroje Žamberk, Bystřec studna S-1, S-2.

1.6.5 Protipovodňová opatření

Západní okrajem katastrálního území protéká řeka Tichá Orlice. Její tok neovlivňuje intravilán obce, ani neohrožuje žádné objekty.

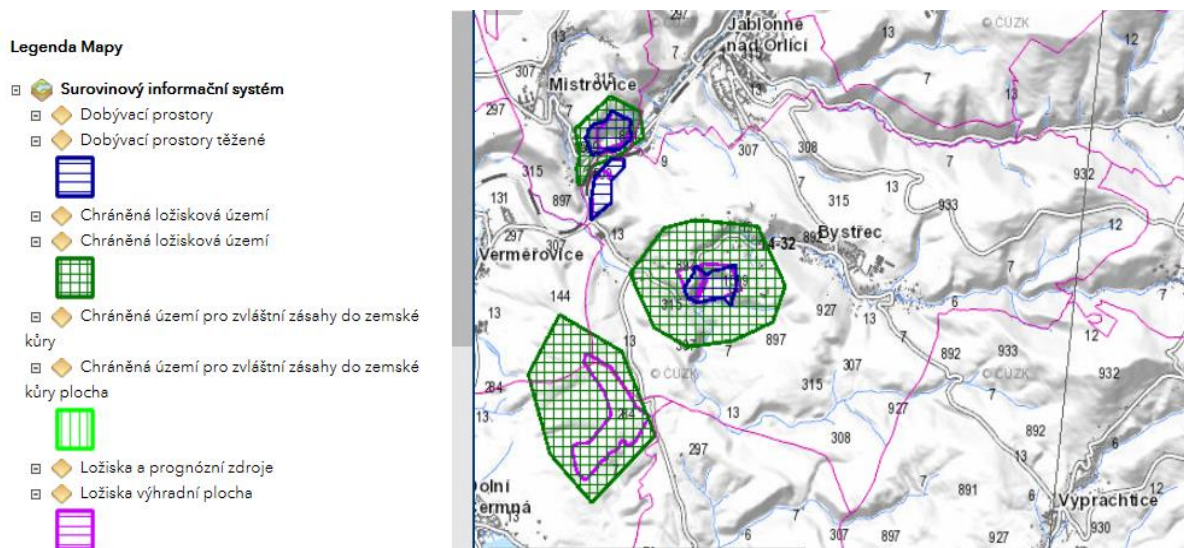


Obrázek 7 Vodní toky na území obce Bystřec

Území obce Bystřec může být ohrožováno vyššími vodními stavy především na vodním toku Bystřec. Na území obce ani na tocích nad obcí není žádný relevantní hlásný profil. Obec Bystřec má zpracován povodňový plán, v rámci něhož je na budově obecního úřadu umístěn srážkoměr. Na základě sběru dat ze srážkoměru a limitních srážek obec vyhláší stav povodňové aktivity.

1.6.6 Nerostné bohatství

V centru katastru obce se nachází jedno chráněné ložiskové území s dobývacím těžebním prostorem. Další dvě chráněná ložisková území do katastru obce zasahují pouze okrajově – severozápadně od Mistrovic a jihozápadně od katastru obce Dolní Černá.



Obrázek 8 Mapa dobývacích prostor a chráněných ložiskových území

1.6.7 Ochrana ovzduší

Imisní limity stanovuje zákon o ochraně ovzduší 201/2012 Sb. a vyhláška o způsobu posuzování a vyhodnocení úrovně znečištění, rozsahu informování veřejnosti o úrovni znečištění a při smogových situacích 330/2012 Sb.

Významným znečišťovatelem v obci je těžba nerostných surovin – lomového kamene, dále ovzduší ovlivňuje bioplynová stanice a živočišná výroba.

1.6.8 Ochrana přírody

Z východu zasahuje do území Evropsky významná lokalita Tichá Orlice (kód 2977), která se překrývá s Ptačí oblastí Kralický Sněžník. Předmětem ochrany EVL je mihule potoční, předmětem ochrany ptačí oblasti je ochrana populace chrástala polního a jeho biotop.

Na východě katastrálního území v údolí Bystřeckého potoka se nalézá přírodní rezervace Čenkovička, předmětem ochrany je bohaté naleziště bledule jarní.

V západní části obce se nachází památné stromy. Lipová alej (kód 1500) je zbývajících část stromořadí podél polní cesty ke statku čp. 53 a u čp. 227, jedná se o 6 kusů lip malolistých. Na západním okraji obce směrem na Verměřovice se nalézá památný strom (kód 101140) – lípa malolistá s výškou 25 m a obvodem kmene 740 cm.



Obrázek 9 Vymezení Evropsky významné lokality

Nadregionální územní systém ekologické stability katastrem obce neprochází. V západní hranici katastru zasahuje nepatrnou částí (v korytě řeky Tiché Orlice) regionální biokoridor Sutice-RK 822.

1.6.9 Veřejná zeleň

Zeleň se v katastrálním území nachází v dostatečném množství. Veřejnou zeleň představují plochy veřejných prostranství zejména plochy veřejné zeleně v sousedství objektů občanského vybavení a u drobných památek církevní architektury. Do údržby zeleně obec investuje nemalé finanční prostředky.

1.6.10 Ekologická stabilita krajiny

Stav krajiny z hlediska její vyváženosti a rovnováhy je vyjadřován koeficientem ekologické stability.

Koeficient ekologické stability stanovuje poměr ploch tzv. stabilních a nestabilních krajinnotvorných prvků v daném území. Mezi stabilní prvky patří lesy, trvalé travní porosty, sady, zahrady, vinice, chmelnice a vodní plochy, mezi nestabilní prvky patří orná půda, zastavěné plochy a ostatní plochy. Hodnoty koeficientu ekologické stability menší nebo rovné 0,10 dosahují území s maximálním narušením přírodních struktur; 0,10 – 0,30 území nadprůměrně využívaná se zřetelným narušením přírodních struktur; 0,31 – 1,00 území intenzivně využívaná, zejména zemědělskou velkovýrobou; 1,01 – 2,99 celkem vyvážená krajina, v níž jsou technické objekty a člověkem využívané plochy relativně v souladu s dochovanými přírodními strukturami; hodnoty 3,00 a více dosahuje přírodní a přírodě blízká krajina s výraznou převahou ekologicky stabilních struktur a nízkou intenzitou využívání krajiny člověkem.

Katastrální území obce Bystřec má koeficient ekologické stability 0,8 což znamená území (krajina) intenzivně využívané, zejména zemědělskou velkovýrobou.

1.6.11 Staré ekologické zátěže

Za starou ekologickou zátěž považujeme závažnou kontaminaci horninového prostředí, podzemních nebo povrchových vod, ke které došlo nevhodným nakládáním s nebezpečnými látkami v minulosti (zejména se jedná např. o ropné látky, pesticidy, PCB, chlorované a aromatické uhlovodíky, těžké kovy apod.). Zjištěnou kontaminaci můžeme považovat za starou ekologickou zátěž pouze v případě, že původce kontaminace neexistuje nebo není znám.

Kontaminovaná místa mohou být rozmanitého charakteru – může se jednat o skládky odpadů, průmyslové a zemědělské areály, drobné provozovny, nezabezpečené sklady nebezpečných látek, bývalé vojenské základny, území postižená těžbou nerostných surovin nebo opuštěná a uzavřená úložiště těžebních odpadů představující závažná rizika.

V rámci provozovaného systému MŽP - Systém evidence kontaminovaných míst se v katastrálním území obce Bystřec nenachází žádné evidované místo.

1.7. Správa obce

1.7.1 Obecní úřad a kompetence obce

Obec Bystřec je obcí I. typu. V čele úřadu stojí starosta. Obecní úřad čítá čtyři pracovníky. Tvoří ho starosta (uvolněný pro výkon funkce), místostarosta (neuvolněný pro výkon funkce) a dále dva administrativní pracovníci. Zastupitelstvo obce má 15 členů, rada obce má 5 členů. Pro potřebu obce zaměstnává obec další dva pracovníky.

Obec Bystřec zřizuje základní a mateřskou školu.

Mateřská škola je rozdělena do dvou tříd s kapacitou 50 žáků, aktuálně ji navštěvuje 48 dětí. Kapacita mateřské školky je nedostačující, proto obec plánuje rozšíření kapacity.

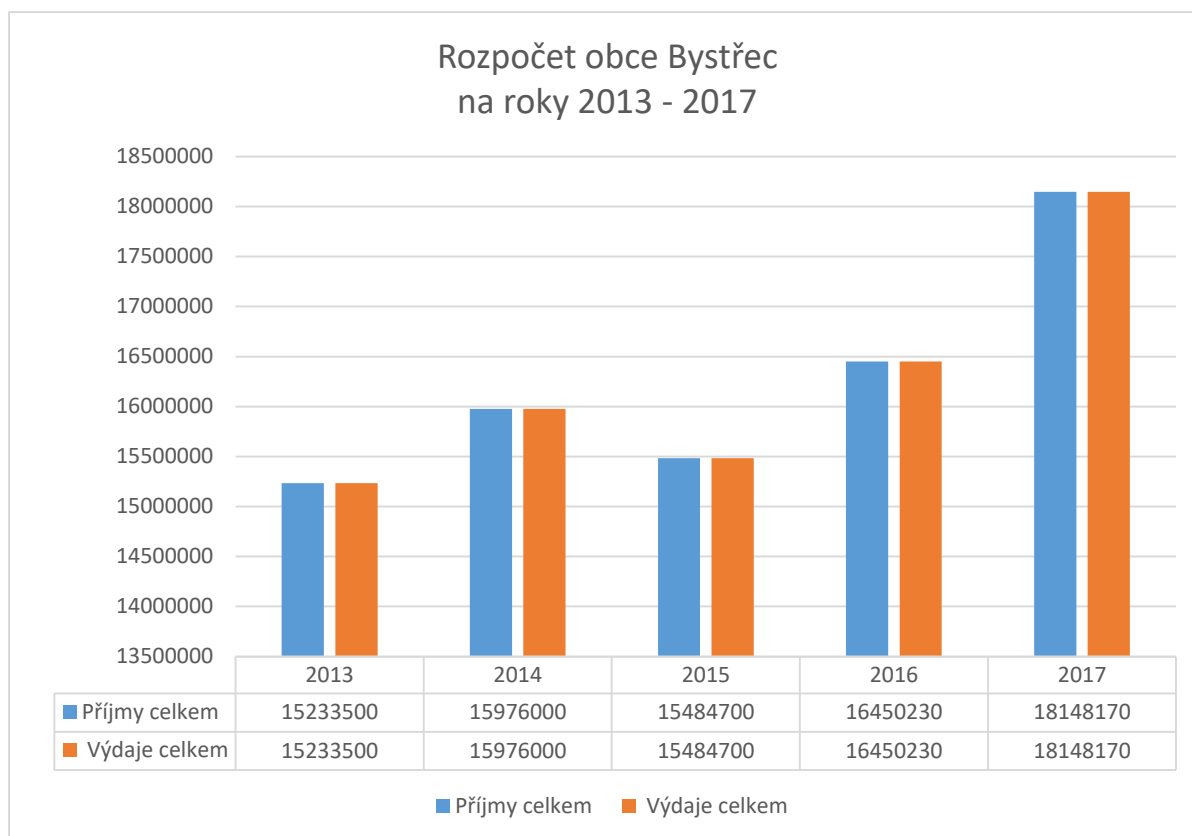
Základní škola je zřízena pro první stupeň, tj. od první do páté třídy. Ve škole se nachází čtyři třídy, dva ročníky jsou spojené. Školu navštěvuje celkem 68 žáků. Na druhý stupeň dojíždějí žáci především do Horní Čermné, případně do Jablonného nad Orlicí. Žáci jezdí do obou škol autobusem, spojení vyhovuje. V roce 2017 byl rozpočet mateřské a základní školy 1.300.000,- Kč.

V rámci Pardubického kraje mohou žáci dojíždět za dalším vzděláním do Lanškrouna, České Třebové, Ústí nad Orlicí, Letohradu, Žamberka, případně do jiných středních škol v okolí.

1.7.2 Hospodaření - majetek obce

Ve sledovaných letech 2013 až 2017 byl rozpočet obce vždy schválen před počátkem rozpočtového období, obec tak nemusela využít rozpočtového provizoria. Rozpočet obce byl pro všechny roky schválen jako vyrovnaný.

V letech 2014 - 2019 obec využila získané dotační prostředky na modernizaci budovy mateřské školy (dotace SFŽP), rekonstrukci a opravu místních komunikací (dotace POV) a vybavení SDH a JSDHO Bystřec - vozidlo pro přepravu osob a zásahového vybavení, elektrocentrála, vysílačky (dotace MV + GR HZS).



Graf 11 Schválený rozpočet obce Bystřec na roky 2013 - 2017

1.7.3 Bezpečnost

V obci Bystřec nepůsobí obvodní oddělení Policie ČR, ani obecní policie. Míra kriminality na území Obvodního oddělení Žamberk za roky 2013- 2018 je 486,5 (ČR 1301,9), což je 502. místo v rámci ČR, jedná se o bezpečné místo v rámci ČR.

V obci Bystřec působí jednotka sboru dobrovolných hasičů.

V rámci obce funguje infokanál. Informace o krizovém stavu (také informace o plánovaných odstávkách vody, přerušení dodávek elektrické energie, příp. plynu, uzavírkách místních komunikací, termínech zasedání zastupitelstva, konání kulturních a společenských akcí, apod.) jsou zveřejňovány na úřední desce obecního úřadu, na vývěskách, na webových stránkách obce, příp. jsou zasílány občanům formou e-mailu. Tyto informace jsou rovněž zveřejňovány místním rozhlasem.

V rámci protipovodňových opatření byl pro obec pořízen lokální výstražný a varovný systém ochrany před povodněmi.

1.7.4 Vnější vztahy a vazby obce

Obec Bystřec je členem Dobrovolného svazku obcí Mikroregionu Severo-Lanškrounsko, dobrovolného svazku obcí Orlicko a MAS Orlicko, z. s.

V rámci meziobecní spolupráce obec řešila několik projektů, např. telekomunikační služby, opravy drobných památek aj. Přínosem meziobecní spolupráce je zejména možnost konzultace podobných problémů s ostatními obcemi, nalezení společných cílů a získání i lepších cenových nabídek. V rámci členství v DSO Mikroregion Severo-Lanškrounsko, který je zapojen do projektu Centra společných služeb, využívá obec i poradenské a dotační služby.

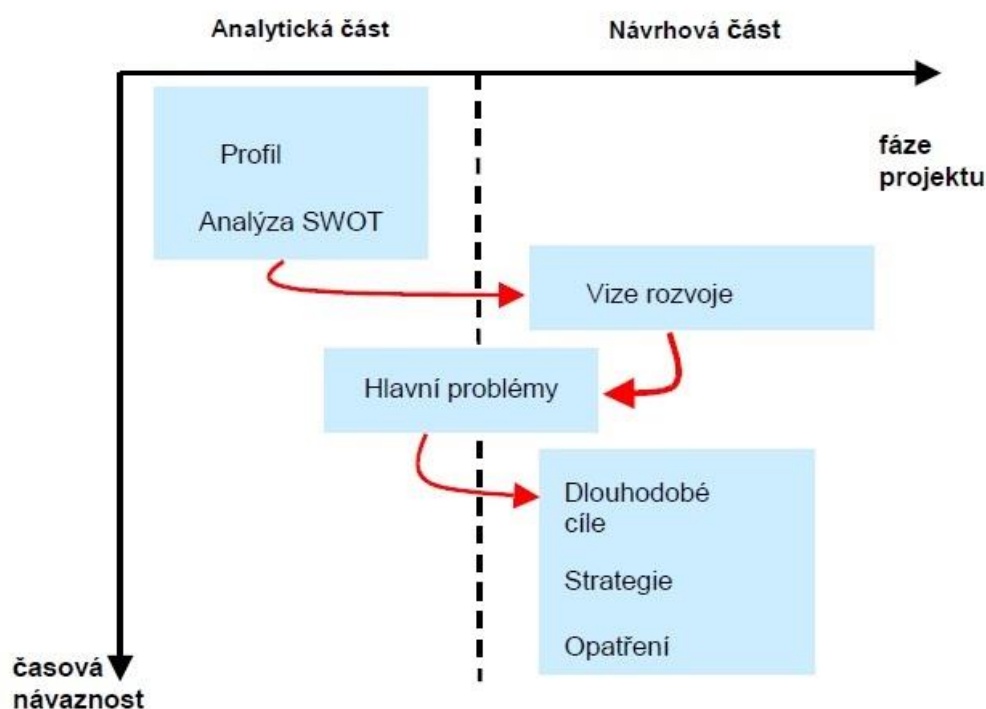
2. Vazba mezi analytickou a návrhovou částí

Každý strategický plán rozvoje obce by měl tedy obsahovat tři vzájemně provázané oddíly:

- analytickou část,
- návrhovou část,
- implementační část.

Analytická část poskytuje odpovědi na to, proč stanovit jednotlivé cíle. Zároveň podává objektivní pohled na současnou situaci obce. Jde o komplexní sociálně ekonomickou analýzu postavenou na statistických datech, analýzu potřeb a preferencí občanů. Jednoduchý shrnující přehled aktuální situace obce pak poskytuje SWOT analýza, tedy analýza silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb obce, jež se opírá o veškerá uvedená analytická zjištění.

Návrhová část je klíčovou pasáží strategického dokumentu, neboť určuje, co chce obec ve stanovené (většinou střednědobé) časové lhůtě dosáhnout. Návrhová část je zarámována vizí. Vize vychází z historického zařazení obce v regionu a její vazby na okolí. Respektuje přírodní či územní podmínky obce.



Obrázek 10 Přechod mezi analytickou a návrhovou částí

Návrh na postup v následujících oblastech:

1. TECHNICKÁ A DOPRAVNÍ INFRASTRUKTURA

- a. Opravy, rekonstrukce a zlepšení kvality místních komunikací, parkovišť a mostů včetně dopravního značení
- b. Příprava pozemků pro výstavbu RD
- c. Rekonstrukce, opravy, rozšíření a údržba veřejného osvětlení
- d. Rozšíření kanalizace
- e. Modernizace a úprava sběrného místa
- f. Vybudování, úpravy a rozšíření prostor pro skladování komunální techniky a pořízení komunální techniky
- g. Pasporty
- h. Bezpečnost silničního provozu (snižování rychlosti, ostrůvky, přechody, chodníky, apod.)
- i. Zlepšení dopravní obslužnosti

2. OBČANSKÁ VYBAVENOST

- a. Výstavba, rekonstrukce, opravy a údržba obecních budov a jejich vybavení
- b. Oprava a rekonstrukce hřbitova
- c. Výstavba, rekonstrukce, oprava a údržba sportovišť a jejich vybavení
- d. Vybudování, údržba, rekonstrukce, oprava a provoz dětských hřišť a odpočinkových zón
- e. Obnova a úprava veřejných prostranství a zeleně
- f. Pořízení informačních tabulí a směrovek
- g. Údržba a rozšíření protipovodňových opatření, varovného systému a rozhlasu
- h. Pořízení vybavení pro JSDHO
- i. Rekonstrukce a opravy hasičské zbrojnice

3. CESTOVNÍ RUCH, KULTURA, SPORT, OSVĚTA

- a. Zbudování turistických a cyklistických tras, naučných stezek a příslušenství
- b. Opravy památek
- c. Péče o krajinu
- d. Zkvalitnění a navýšení stravovacích a ubytovacích kapacit
- e. Zajištění a podpora potravinové obslužnosti
- f. Prezentace obce na regionální úrovni
- g. Zajištění a podpora bohatého kulturního života
- h. Podpora a rozvoj spolkové činnosti

3. SWOT analýza

SWOT analýza je technika umožňující poznání zkoumané problematiky (vnitřní i vnější souvislosti).

SWOT je zkratkou z anglických slov:

- **Strengths** (silné stránky – přednosti)
- **Weaknesses** (slabé stránky – nedostatky)
- **Opportunities** (příležitosti)
- **Threats** (hrozby).

Strengths – klady, pozitivní východiska a charakteristiky pro danou oblast.

Weaknesses – zápory, především negativní vnitřní podmínky nebo východiska rozvoje.

Opportunities – současné nebo budoucí podmínky a jevy v prostředí, které, pokud nastanou, budou mít pozitivní dopad na rozvoj oblasti.

Threats – současné nebo budoucí podmínky a jevy v prostředí, které, pokud nastanou, budou mít negativní dopad na rozvoj oblasti.

Tato analytická metoda především:

- shrnuje poznatky analytické části
- zřetelně ilustruje hlavní závěry analýz
- umožňuje hledání souvislostí
- umožňuje posuzovat možnosti změn hrozeb na příležitosti

SWOT analýzy – obec Bystřec

Celková SWOT

Silné stránky	Slabé stránky
• Poloha v blízkosti silnice I/11 Hradec Králové – Ostrava • Poloha v blízkosti města Jablonné nad Orlicí • Setrvalý růst počtu obyvatel • Příznivá vzdělanostní struktura • Aktivní spolkový život • Vyhovující frekvence spojů dopravní obslužnosti s okolními sídly • Dobrá kvalita přírodního prostředí • Stabilní situace v oblasti zaměstnanosti • Dlouhodobě stabilní hospodaření s obecními prostředky	• Mírné zvyšování průměrného věku obyvatel • Absence ubytovacího zařízení • Neuspokojivý stav technické infrastruktury • Nedostatek pozemků na výstavbu rodinných domů
Příležitosti	Ohrožení
• Udržení či rozšíření činnosti místních spolků • Stabilizace, příp. další navýšení počtu trvale bydlících obyvatel • Zlepšování úrovně služeb pro návštěvníky • Zvýšení ubytovacích a stravovacích kapacit	• Pokračující růst průměrného věku obyvatel a pokles počtu občanů v produktivním věku • Zhoršování stavu technické infrastruktury • Pokles kvality občanské vybavenosti • Migrace obyvatel z obce

SWOT Technická a dopravní infrastruktura

Silné stránky	Slabé stránky
• Poloha v blízkosti silnice I/11 Hradec Králové – Ostrava • Vyhovující frekvence spojů dopravní obslužnosti s okolními sídly • Dostatečná dopravní obslužnost • Dokončená plynofikace	• Nedostatečná kanalizační síť • Nedostatečná vodovodní síť • Obec nemá centrální ČOV
Příležitosti	Ohrožení
• Rozšíření kanalizační sítě • Rozšíření vodovodní sítě	• Zhoršení dopravní obslužnosti

SWOT Občanská vybavenost

Silné stránky	Slabé stránky
• Zázemí pro sportovní trávení volného času • Dobře fungující spolkový život • Fungující mateřská škola a základní škola (1. stupeň) • Ordinace praktického a zubního lékaře	• Zázemí pro nesportovní volnočasové aktivity • Společensko-kulturní centrum není ve vlastnictví obce. Část pozemků vhodných pro konání společenských akcí v centru obce není ve vlastnictví obce
Příležitosti	Ohrožení
• Podpora volnočasových aktivit dětí a mládeže • Podpora spolků • Získání společensko-kulturního centra do vlastnictví obce a jeho následná oprava	• Migrace obyvatel v produktivním věku z obce • Nedostatečné množství investic do modernizace OV a kanalizační sítě

SWOT Cestovní ruch, kultura, sport, osvěta

Silné stránky	Slabé stránky
• Dostačující sportovní zázemí pro děti a mládež • Dobrá kvalita životního prostředí • Síť turistických tras včetně cyklotras	• Nedostatečná ubytovací a stravovací kapacita
Příležitosti	Ohrožení
• Zvyšování ubytovací a stravovací kapacity • Zkvalitnění prezentace území na regionální úrovni • Zlepšování úrovně služeb pro návštěvníky • Orientace na šetrné formy cestovního ruchu	• Upřednostňování jiných turisticky zajímavějších lokalit • Migrace obyvatel v produktivním věku z obce

Komentář výsledků SWOT analýzy obce

Z výsledků SWOT analýzy vyplývá, že území obce je místem s dobrou kvalitou životního prostředí, které je vhodné pro odpočinek, rekreaci a sportovní vyžití. Nachází se zde spíše méně významné kulturní památky. Pro turisty je hlavním lákadlem kruhové koupaliště v centru obce a zatopený lom „Vávrovka“. Dominantou obce je kostel sv. Jakuba staršího. Obec je vhodným výchozím bodem pro pěší turistiku. Dostupné jsou turistické lokality v blízkém okolí, a to navzdory skutečnosti, že zde chybí železniční trať. Negativem je však nedostatečná stravovací a ubytovací kapacita.

V obci funguje obchod s potravinami a smíšeným zbožím, je zde pošta, ordinace praktického lékaře, mateřská i základní škola (1. – 5. ročník).

Elektrina, vodovod a plynovod jsou v obci zavedeny. Větší část obce je odkanalizovaná. Kvalita místních komunikací je průměrná. Rozsah a kvalita infrastruktury je samozřejmě zásadně ovlivněna finančními možnostmi obce.

Nabídka zaměstnání v samotné obci není velká, lidé dojíždějí za prací do blízkých měst a obcí. Co se ovšem jeví jako nedostatečně zajištěné, jsou sociální služby, a to jak terénního, tak pobytového charakteru.

Současný vývoj obce je dle zástupců obce považován jako dobrý. Za slabou stránku je považován zvyšující se průměrný věk obyvatel.

II. NÁVRHOVÁ ČÁST

Strategická vize obce je definována zejména na základě výsledků a závěrů předchozích bodů analytické části a také na základě jednání se starostou a zastupiteli obce. Naplnění vize bude dosaženo realizací tohoto strategického plánu rozvoje a na něj navazujících dokumentů, zejména akčních plánů na jednotlivé roky.

Oblasti rozvoje ve svém součtu kompletně pokrývají veškerou problematiku obce. **Priority (prioritní oblasti rozvoje)** vymezují několik klíčových směrů rozvoje, které jsou pro rozvoj obce společné. Jejich vymezení je důležité pro větší koncentraci úsilí obce do několika málo oblastí, které mohou přinášet efekty v rozvoji nebo řešení jejích problémů. Součástí formulování jednotlivých prioritních oblastí rozvoje je také formulace dlouhodobých **strategických cílů**, které stanovují cílový stav, kterého by chtěla obec dosáhnout. Jednotlivá **opatření** popisují kroky, kterými lze dosáhnout naplnění stanovených strategických cílů, a každé opatření se skládá z dílčích **aktivit**, jejichž uskutečnění vede k realizaci opatření.

1. Vize

Na základě charakteristických rysů obce, diskusí uvnitř obce, tj. se starostou, zastupiteli i občany obce, a provedené SWOT analýzy, byla pro obec formulována následující strategická vize:

Bystřec - Je tu hezky a žijeme tu rádi.

2. Prioritní oblasti rozvoje

Cílem tohoto dokumentu je formulovat strategii dalšího rozvoje obce tak, aby byl naplněn účel jeho založení. V návaznosti na náměty obce na oblasti spolupráce, výstupy SWOT analýzy a formulovanou strategickou vizi proto byly starostou a zastupiteli obce definovány celkem tři následující prioritní oblasti rozvoje obce.

1. Technická a dopravní infrastruktura
2. Občanská vybavenost
3. Cestovní ruch, kultura, sport, osvěta

Jednotlivé prioritní oblasti kopírují oblasti použité ve SWOT analýze. Vymezují klíčové směry rozvoje, které jsou dané pro rozvoj obce. Jejich vymezení je důležité pro větší koncentraci úsilí obce do několika oblastí, které mohou přinášet efekty v rozvoji nebo řešení jeho problémů.

3. Strategické cíle, opatření, aktivity

V návaznosti na výše uvedené tři prioritní oblasti rozvoje obce byly starostou a zastupiteli obce stanoveny následující strategické cíle, opatření a na ně navazující konkrétní aktivity.

Ke každé aktivitě je uveden její popis.

Oblast rozvoje	1. Technická a dopravní infrastruktura
Cíl	Obec bude prostředím pro kvalitní život občanů s dostatečnou a kvalitní technickou a dopravní infrastrukturou.
Opatření	1.1 Výstavba, správa, rekonstrukce, opravy a údržba technické a dopravní infrastruktury
Aktivita	Opravy, rekonstrukce a zlepšení kvality místních komunikací, parkovišť a mostů včetně dopravního značení
Opravy a rekonstrukce místních komunikací, parkovišť a mostů jsou jednou z hlavních priorit obce. S problematikou místních komunikací je samozřejmě spojena i otázka dopravního značení, které na některých místních komunikacích není dostatečné nebo je neúplné. Rozsah a kvalita této infrastruktury jsou závislé především na finančních možnostech obce.	
Aktivita	Příprava pozemků pro výstavbu RD – výstavba komunikací a inženýrských sítí
V této aktivitě je zahrnuta výstavba komunikací a inženýrských sítí na pozemcích určených pro výstavbu rodinných domů. Příprava pozemků pro výstavbu nových rodinných domů je důležitou oblastí, kterou by chtěla obec v budoucnu řešit.	
Aktivita	Rekonstrukce, opravy, rozšíření a údržba veřejného osvětlení
Veřejné osvětlení je obecně nejstarší veřejnou službou. Pravidelná údržba včetně nutných oprav je pro obec poměrně finančně náročnou záležitostí. Provádění pravidelné údržby je důležité zejména z pohledu její životnosti a výše finančních nákladů vynakládaných na její provoz. U veřejného osvětlení, které již překročilo hranice své životnosti, je možné kompletní rekonstrukcí dosáhnout vysokých úspor nákladů na elektrickou energii i na pravidelnou údržbu této infrastruktury.	
Aktivita	Rozšíření kanalizace
Obec je z velké části odkanalizovaná. Obec plánuje v budoucnu vybudovat kanalizaci i v dalších částech, kde kanalizace dosud není. Zavedení kanalizační sítě je však finančně náročné, je proto závislé z velké části na finančních možnostech obce a na možnosti získání dotace.	
Aktivita	Modernizace a úprava sběrného místa
Odpadové hospodářství je jedním ze stěžejních bodů, které se neustále vyvíjejí a které obec stále řeší. S nárůstem odpadu vyvstává také potřeba zmodernizovat a upravit sběrné místo.	
Aktivita	Vybudování, úpravy a rozšíření prostor pro skladování komunální techniky a pořízení komunální techniky
Pořízení komunální techniky s sebou nese také potřebu jejího uskladnění. Obec by chtěla v budoucnu v souvislosti s pořízením komunální techniky vybudovat, rozšířit či upravit skladovací prostory.	

Aktivita	Zhotovení pasportů infrastruktury obce
Pasporty infrastruktury obcí poskytují jednoduchý a srozumitelný přehled o jejím aktuálním stavu. Pro jejího správce jde tak o silný nástroj na optimální a efektivní nastavení správy, evidence a plánování pravidelné údržby. Konkrétně pasport místních komunikací navíc patří mezi dokumenty, které obci ukládá zákon. Nejedná se pouze o pasport komunikací, ale i o pasporty dopravního značení, veřejného osvětlení, hrobových míst apod.	
Opatření	1.2 Bezpečnost silničního provozu
Aktivita	Dodržování povolené rychlosti v obci (radary apod.)
Oproti motoristicky vyspělým státům není v české společnosti stále bezpečnost silničního provozu vnímána jako priorita; právní vědomí účastníků silničního provozu na pozemních komunikacích je oproti vyspělým státům na nízké úrovni, stejně jako vymahatelnost práva. Pro nápravu současného stavu je využíván koordinovaný přístup v oblasti represe i prevence - to zahrnuje jednak pravidelné bezpečnostní akce policie, osvětu řidičů a přijetí některých nutných změn v právní úpravě provozu na pozemních komunikacích. Jednou z oblastí této problematiky je i dodržování povolené rychlosti v obcích. Tento problém mají snahu řešit i samy obce, a to instalací nejrůznějších zařízení, která v daný okamžik mohou řidiči poskytnout i zpětnou vazbu (elektronické radarové systémy apod.).	
Aktivita	Budování bezpečnostních prvků (ostrůvky, přechody, chodníky, apod.)
Zvýšení bezpečnosti silničního provozu v obcích je samosprávami dále řešeno opatřeními stavební povahy, jako je budování zpomalovacích nebo ochranných ostrůvků, chodníků, přechodů pro chodce apod.	
Opatření	1.3 Zlepšení dopravní obslužnosti
Aktivita	Posílení dopravní obslužnosti
Posílení dopravní obslužnosti je další oblastí, kterou by chtěla obec v budoucnu zlepšit. Je důležitá především pro občany, kteří jezdí mimo obec za vzděláním a za prací.	

Oblast rozvoje	2. Občanská vybavenost
Cíl	Obec bude místem pro kvalitní život občanů s odpovídajícím zázemím veřejných služeb.
Opatření	2.1 Výstavba, rekonstrukce, opravy a údržba občanské vybavenosti
Aktivita	Výstavba, rekonstrukce, opravy a údržba obecních budov a jejich vybavení
Výstavba, rekonstrukce, opravy a údržba obecních budov je poměrně nákladná záležitost, která může rozpočet obce zatížit i na několik let dopředu, nicméně bezproblémové fungování těchto budov souvisí s kvalitou života obyvatel v obci. Jedná se o bytové domy, obecní úřad či budovy, kde se scházejí členové spolků. Rekonstrukcí a oprav těchto budov dojde ke zkvalitnění zázemí, které občan od své obce očekává.	
Aktivita	Oprava a rekonstrukce hřbitova
Místo posledního odpočinku si stejně jako jiná místa v obci zaslouží reprezentativní vzhled. Upravený a udržovaný hřbitov je znakem aktivního přístupu obyvatel a úcty občanů ke svým předkům.	

Aktivita	Výstavba, rekonstrukce, oprava a údržba sportovišť a jejich vybavení
Sportoviště jsou obecně místem pro aktivní odpočinek občanů. Jejich výstavba či obnova včetně jejich vybavení je nezbytná pro vytváření odpovídajícího zázemí veřejných služeb.	
Aktivita	Vybudování, údržba, oprava, rekonstrukce a provoz dětských hřišť a odpočinkových zón
Dětská hřiště a odpočinkové zóny jsou místem pro aktivní i pasivní odpočinek občanů, ale i návštěvníků obce. Zajištění jejich provozu a pravidelné údržby jsou nezbytné pro kvalitní život v obci.	
Aktivita	Obnova a úprava veřejných prostranství a zeleně
Stejně tak údržba a obnova zeleně a veřejného prostranství obce vytváří prostor pro kvalitní život občanů v obci.	
Opatření	2.2 Pořízení, opravy, rekonstrukce a údržba varovného, výstražného a informačního systému
Aktivita	Pořízení informačních tabulí a směrovek
Pro dobrou orientaci v obci a okolí jsou vhodné různé informační tabule a směrovky, které zpříjemní a zjednoduší život nejen obyvatelům, ale i návštěvníkům obce.	
Aktivita	Údržba a rozšíření protipovodňových opatření, varovného systému a rozhlasu
Rovněž informovanost a varování občanů jsou důležité pro kvalitní život v obci. V této aktivitě je zahrnuta údržba a rozšíření protipovodňových opatření, varovného systému apod.	
Opatření	2.3 Provoz JSDHO
Aktivita	Pořízení vybavení pro JSDHO
V této aktivitě je zahrnuto pořízení vybavení pro JSDHO, které je nezbytné pro dobré fungování jednotky a bezpečnost jejích členů.	
Aktivita	Rekonstrukce a opravy hasičské zbrojnice
Rekonstrukce hasičské zbrojnice je také poměrně nákladná záležitost, ovšem dobré zázemí je důležité pro bezproblémové fungování JSDHO.	

Oblast rozvoje	3. Cestovní ruch, kultura, sport, osvěta
Cíl	Obec bude atraktivní turistickou oblastí, která využívá přírodních krás a turistických cílů v obci a jejím blízkém okolí.
Opatření	3.1 Turistické cíle
Aktivita	Zbudování turistických a cyklistických tras, naučných stezek a příslušenství
Obec je místem s dobrou kvalitou životního prostředí, které je vhodné pro odpočinek, rekreaci a sportovní vyžití. Vybudování turistických a cyklistických tras, naučných stezek a příslušenství by znamenalo tuto stránku obce ještě více posílit a přilákat do obce a jejího okolí více turistů.	
Aktivita	Opravy památek
Na území obce se nachází několik kulturních památek. Jedná se jak o větší nemovité památky, tak i o drobné kulturní památky místního významu. Jde zejména o kříže. Kulturní památky jsou nezaměnitelnou součástí naší krajiny a velmi cennou ukázkou lidové umělecké tvorby.	

Opravená a udržovaná kulturní památka je znakem aktivního přístupu obyvatel z jejího okolí k obecné společensko-kulturní, potažmo krajinné problematice.	
Aktivita	Péče o krajinu
Krajina podléhá změnám od nepaměti, někdy jsou však změny příliš rychlé. Snadno tak můžeme ztratit, co nám až časem začne chybět. Ekonomický význam cestovního ruchu roste. Lidé vyhledávají pestrou krajinu, která je udržovaná, není zarostlá a poskytuje výhledy. Udržovaná tradiční krajina je důležitá i pro společenství místních obyvatel. Je nutno pečovat o cenné lokality s výskytem chráněných druhů rostlin a zvířat a je žádoucí o takovou krajinu pečovat.	
Opatření	3.2 Poskytování kvalitních služeb
Aktivita	Zkvalitnění a navýšení stravovacích a ubytovacích kapacit
Negativem obce je nedostatečná stravovací a ubytovací kapacita. I tuto problematiku by chtěla obec v budoucnu řešit.	
Aktivita	Zajištění a podpora potravinové obslužnosti v obci
V obci se nachází obchod s potravinami a smíšeným zbožím, který slouží občanům i turistům. Udržení obchodů v obci přispěje k zajištění kvalitních služeb občanům.	
Opatření	3.3 Prezentace obce
Aktivita	Zajištění dostatečné a kvalitní propagace na regionální úrovni
Zajištění dostatečné a kvalitní propagace obce je jedním ze základních nástrojů, jak prezentovat samotnou obec širokému okolí s cílem zvýšit cestovní ruch v obci. Propagace je však nutná zejména za součinnosti podnikatelské sféry s obcí.	
Opatření	3.4 Podpora komunitního života v obci
Aktivita	Zajištění a podpora bohatého kulturního života
Kulturní život v obci je dostatečný. Obec však hodlá i v budoucnu podporovat kulturní život v obci, a to zejména prostřednictvím spolků.	
Aktivita	Podpora a rozvoj spolkové činnosti
Podpora mezilidských vztahů obyvatel, občanských spolků a sdružení v souladu s místními tradicemi je zaměřena na aktivní společenský a spolkový život v obci.	

III. IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

1. Akční plán

Akční plán plní funkci databáze aktivit, konkretizuje předpoklady a finanční náročnost jejich uskutečnění.

Akční plán podléhá pravidelné aktualizaci, která následuje minimálně po uplynutí období, na které je akční plán sestaven, popřípadě po vyhodnocení dosavadní realizace aktivit. Jedná se tedy vždy o aktuální přílohu strategie, ve které jsou specifikovány projekty, které by měly být realizovány v horizontu jednoho roku.

Akční plán na období 2020 – 2021 je nedílnou součástí tohoto strategického plánu a je umístěn v příloze č. 1 tohoto dokumentu.

2. Implementace

Implementační část strategického rozvojového dokumentu nastavuje pravidla, jak strategii uvést v život. Popisuje procesy tvorby akčních plánů, které ze strategie vycházejí a jež definují konkrétní projekty přispívající k plnění strategických cílů. Implementační kapitola také nastavuje proces vyhodnocování úspěšnosti strategie.

Pro potřeby úspěšné realizace strategie jsou zvoleny následující řídicí, výkonné a kontrolní mechanismy:

- 1) Řídicí složka
- 2) Výkonná složka
- 3) Kontrolní složka

Řídicí složkou je zastupitelstvo obce. Tento řídicí orgán usměrňuje realizaci strategie dle aktuální situace a možností, a to na základě svých znalostí a vědomostí a podkladů, které obdrží od výkonné složky či externích subjektů. Tento orgán projednává navrhované aktualizace a doplňky strategického plánu, a to na základě podkladů předložených výkonnou, příp. kontrolní složkou. Projednává podněty a připomínky z řad vlastních členů a veřejnosti.

Výkonnou složkou je rada obce. Ve spolupráci s dalšími zaměstnanci obce fakticky realizuje usnesení a pokyny složky řídicí. Zajišťuje realizaci vybraných projektů, připravuje podklady pro řídicí složku v otázce realizace dalších projektů. Spolupracuje s externími subjekty (orgány veřejné správy, dodavatelé apod.).

Kontrolní složkou je kontrolní výbor.

IV. MONITORING A HODNOCENÍ REALIZACE STRATEGIE

K monitorování a hodnocení realizace strategie dochází pravidelným sledováním stavu realizace jednotlivých opatření, aktivit a konkrétních projektů tohoto strategického plánu.

Monitorování stavu realizace jednotlivých opatření, aktivit a konkrétních projektů provádí kontrolní výbor 1x ročně. Kontrolní výbor vždy vyhotoví monitorovací zprávu dle přílohy č. 2 tohoto strategického dokumentu, kterou předloží na vědomí zastupitelstvu obce.

Výsledky tohoto monitoringu budou jedním z podkladů pro přípravu Akčního plánu na následující období a případnou úpravu a aktualizaci strategie rozvoje obce.

V. PŘÍLOHY

Příloha č. 1: Akční plán na období 2020 – 2021

Příloha č. 2: Monitoring

VI. ZDROJE

Webové stránky obce Bystřec [online], dostupné z: <https://www.bystrec.cz>

Webové stránky Ústředního archivu zeměměřictví a katastru [online], dostupné z: <https://archivnimapy.cuzk.cz>

Webové stránky města Žamberk [online], dostupné z: <http://www.zamberk.cz>

Webové stránky Českého statistického úřadu [online], dostupné z: <http://www.czso.cz>

Webové stránky Národního památkového ústavu [online], dostupné z: <http://www.npu.cz>

Webové stránky Pardubického kraje [online], dostupné z: <http://www.pardubickykraj.cz>

Webové stránky Ministerstva životního prostředí [online], dostupné z: <http://mzp.cz>

Webové stránky Mapy.cz [online], dostupné z: <http://mapy.cz>

Webové stránky Idos.cz [online], dostupné z: <http://www.idos.cz>

Webové stránky Výzkumného ústavu meliorací a ochrany půdy, v.v.i. [online], dostupné z: <http://mapy.vumop.cz>

Webové stránky Mapakriminality.cz [online], dostupné z: <http://www.mapakriminality.cz>

Webové stránky Národního geoportálu INSPIRE [online], dostupné z: <https://geoportal.gov.cz>

Webové stránky Hydroekologického informačního systému VÚV TGM [online], dostupné z: <http://heis.vuv.cz>

Webové stránky Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky [online], dostupné z: <http://www.nature.cz>

Webové stránky České geologické služby [online], dostupné z: <https://mapy.geology.cz>

Webové stránky Ministerstva práce a sociálních věcí [online], dostupné z: <http://mpsv.cz>

Webové stránky Turistika.cz [online], dostupné z: <http://www.turistika.cz>

Webové stránky Orlické hory a Podorlicko [online], dostupné z: <http://www.mojeorlickehory.cz/>

Webové stránky Cyklotrasy.cz [online], dostupné z: <http://www.cyklotrasy.cz>

PERLÍN, Radim a spol., *Strategický plán mikroregionu - metodická příručka pro zájemce o strategické plánování ve venkovských mikroregionech a obcích* [online], dostupné z: <http://www.neolokator.cz/>

Svaz měst a obcí České republiky, *Příručka pro člena zastupitelstva obce po volbách 2018* [online], dostupné z: <http://www.smocr.cz>